

UNÁAN HEBREO BANAN BANACĚ
 UNICAMA BUÁNMIÁ QUIRICA
 I. CRISTONĚX CA ANGELCAMA 'IMAINUN
 MOISESBĚTAN SĚNĚNMAIRA 'ICĚ QUICĚ
 BANA (1-4)

Aín unicama pain xutancĕxuan Nucĕn Papa Diosan aín Bĕchicĕira xua

¹ Bĕráma ca Nucĕn Papa Diosan nucĕn raracaman aín cushi 'unánan uisai cara aín uni 'iti 'icĕ quixun 'uná-nun, Nucĕn Papa Dios, an sinánmicĕ bana uni ñuixuncĕ unicamabĕ bananan namámiquin canan, bĕtsi bĕtsi ñu ismiquin canan, bĕtsi bĕtsi ñu 'aquinribi atu ismiacĕxa.

² Bĕráma usaquin nucĕn raracama 'unánmia 'aínbi ca an xucĕxun aín Bĕchicĕ anbi aín Papan bana unicama ñuixuancĕxa. Nucĕn Papa Diosan ca aín Bĕchicĕ camabi ñu uniomiacĕxa. Usa 'ain ca an camabi ñu, naíu 'icĕ ángelcama 'imainun, ĕnĕ menu 'icĕ unicama 'imainun, camabi ñu unio 'icĕ aín Papan a 'ibuamiacĕxa.

³ Nucĕn Papa Dios ax ca unin sinánsamaira 'aish upíira 'icĕn. Usa 'ain ca aín Bĕchicĕ Jesucristo axribi asaribi 'icĕn. Usa 'ain ca uisa cara ax 'iacĕxa quixun 'unánquin unin 'unánti 'icĕn, aín Papa Dios ax ca asaribi upí 'icĕ quixun. An unio 'ixun ca an unio ñucama, aín banánbia usabi 'inun 'imia. Usa 'aish ca camabi unin 'ucha tĕréncĕ 'inun bamax baísquitancĕx, aín Papan nĕtĕnu cuan 'aish aín mĕqueu abĕ 'Apu 'icĕn.

⁴ Nucĕn Papa Diosan Bĕchicĕ ax ca aín Papa cuĕĕncĕsabi oi 'icĕ cupí, aín ángelcamasamai upíira 'icĕn. Usa 'ain ca aín Bĕchicĕ Jesucristo axribi asaribi 'icĕn. Usa

'ain ca uisa cra 'aish aín Papabë 'Apu 'icën. Usa 'aísha ax aín Papabë 'Apu 'ain ca ángelcama abë sënénma 'icën.

Nucën Papa Diosan Bëchicë, ca ángelcamabëtan sënénmaira 'icë quicë bana

⁵ Nucën Papa Diosan ca uinu 'icë ángelbi cáma 'icën: Mix camina 'ën Bëchicë 'aish xënbua 'aínbi 'ëbë 'iti 'ai quixun. 'Imainun ca uinu 'icë ángelbi ñuima, Jesúsëshi ñui, Nucën Papa Dios ësairibi quiacëxa:

'Ëx cana aín Papa 'iti 'ain. Ax ca 'ën Bëchicë 'iti 'icën.

⁶ Usa 'aish ca aín Bëchicë aratsushi 'icëbi ënë menu xuti ësai quiacëxa:

'Ën ángelcaman ca a rabiti 'icën.

⁷ Angelcama ñui ca Nucën Papa Dios ësai quiacëxa:

'Ën 'amicëxun ca 'ën ángelcaman 'ën cacësabi oquin ñu 'aia. Usa 'ain cana 'aisa tanquin suñusa 'imianan 'aisa tanquin tsi rëquirucësa 'imin. Usa 'ixun ca 'ë ñu 'axunia.

⁸ Usai quiquinbi ca aín Bëchicë aira ësaquin caia:

Mixribi Dios 'aish camina usabi 'itioi 'ën nëtënu 'Apu 'ain. Mix 'Apu upíira 'aían min banaribi upí 'ain ca min 'ati ñucamaribi upí 'icën. ⁹ Unían upí ñuishi 'ati cuëëanan camina atúan 'aisa tancë 'atima ñu a cuëëncëma 'ain. Usa 'icë cana 'ëx Dios 'aish min Dios 'ixun, unicama 'imainun ángelcamaribi 'acësamaira oquin, cuëëinra cuëënun mi 'imian.

¹⁰ Usaqin canan ca Nucën Papa Diosan ësaquinribi aín Bëchicë caia:

Mix camina camabi ñu aín 'ibu 'ain. Min camina bëráma mecama 'imainun naí 'imainun anu 'icë ñucamaribi uniocën. ¹¹ A ñucamax ca nëtéti 'icën.

Nëtécëbëbi camina mix nëtétima 'ain. Chupa 'icësaribiti ca a ñucama xënbuti 'icën.

¹² Usa 'icëmi min, chupa xëni 'acësaribi oquin capúncëxbi ca me 'imainun naí iótécëncë 'iti 'icën.

Acamaxa usai 'icëbëbi camina mix usabi 'in. Mix camina usabi 'iá 'aish usabi 'iti 'ain.

¹³ Uínsaranbi ca uinu 'icë ángelbi Nucën Papa Diosan ësöquin cáma 'icën:

Axa mimi nishcë unicama 'ën mi 'ibuamimainun camina mix 'ëbë 'Apu 'aish 'ën mëqueu 'iti 'ain.

¹⁴ Camabi ángelnëx ca an Nucën Papa Dios ñu 'axuncë 'icën. Usa 'ixun ca an xucëxun, uicamax cara an mëníosabi oi Nucën Papa Diosnan 'inux iénuxun 'aia, acama 'aquinia.

2

Jesucristomi catamëti iétisama tantima bana

¹ Usa 'ain cananuna Nucën Papa Diosan Bëchicë ñui quicë bana a upí oquinra bëmëquin cuati 'ain, a bana manuquinma ax quicësabi oquin 'anuxun. ² Bëráma ca ángelcaman 'aquinmainun Nucën Papa Diosan nucën raracama ñuixunun quixun, Moisés aín bana 'ináncëxa. Usa 'ain ca raírinën a bana quicësabi oquin 'amainunbia an a bana quicësabi oquin 'acëma unicama, a Nucën Papa Diosan atun 'ucha cupíbi castíancëxa. ³ ¿Asérami usa 'ain caranuna nux —Jesucristomi catamëtia uni Nucën Papa Diosnan 'inun iéti bana a cuatíbi, a bana quicësabi oi 'icëma 'aish uisa tancëx iéti 'ain? A bana anun nun 'ucha tërécë 'aish Nucën Papa Diosnan 'inux iéti, a ca Nucën 'Ibu Jesucristonën pain unicama ñuixuancëxa. Usa 'ain ca an cuacë uni raírinën, a bana ca asérami 'icë quixun 'unánquin, nuribi 'unánmiacëxa. ⁴ A unicama ca Nucën Papa Diosan uni itsin 'acëma ñu 'anun 'amiacëxa, an aín bana ñuixunia cuacë unicaman, asérami ca aín bana 'icë quixun 'unánun. 'Imianan ca atu bëtsi bëtsi ñua 'anun aín Bëru Ñunshin Upí 'ináncëxa, ax cuëncësabi oquin.

Axa ami catamëti unicamasaribia Jesucristo 'iá bana

⁵ Aín unicama cara uisai 'iti 'icë quixun ñuiquin cana mitsu cain, Nucën Papa Diosan ca ángelcama —mitsux camina 'ën unicaman 'apu 'iti 'ai —quixun cáma 'icën. ⁶ Usama 'aínbi ca bëráma Nucën Papa Diosan bana cuëñëo ësai quía:

Nucën Papa Dios, ¿axa añu 'icë caramina uni sinánx-unin? ¿Axa añu 'ain caramina axa chëquiti unicama 'aisamaira oquin sinanin? ⁷ Min camina usabi 'inuxmabia ángelcamabë sënénmara 'inun uni 'imiacën. Usa 'imiquinbi camina minan 'aísha mibë xënibua 'aínbi 'itioquin 'imianan min unio ñucamaribi 'ibuamiacën. ⁸ Usonan camina unicama camabi ñu aín 'ibu 'inun 'imiacën.

Usa 'ain ca camabi ñun 'ibu 'inun 'imiquin Nucën Papa Diosan añu ñubi an 'ibuacëma 'itimoquin unicama uniocëxa. Usa 'aínbi cananuna 'unanin, camabi ñuira ca unin 'ibuacëma pain 'icën. ⁹ Usa 'aínbi cananuna Jesús 'unanin. A ca Nucën Papa Diosan, usabi 'inuxmabi ëñë menu uni 'aish ángelcama meura 'inun xuacëxa. Unicama nuibaquian Nucën Papa Diosan sinánsabi oi ca ax camabi unin 'ucha cupí bamacëxa. Usa 'icëbi ca paë tani bamacë cupí baísquimitancëxun Nucën Papa Diosan aín nëtënu abë 'Apu 'inun 'imiacëxa. Usa 'icëbi ca paë tani bamacë cupí baísquimitancëxun Nucën Papa Diosan aín nëtënu abë 'Apu 'inun 'imiacëxa.

¹⁰ Nucën Papa Diosan ca camabi ñu ainan 'inun uniocëxa. Usoquin 'á 'aish ca, an aín bana cuacë aín bëhichëcamaxa aín nëtënu abë 'iti cuëñëia. Usa 'ixun ca axa uni 'aish tëmëranan paë tani bamacë cupíshi Nucën Papa Diosan ainan 'inun uni iéminun Jesucristo 'imiacëxa.

¹¹ Jesús, an aín unicama Nucën Papa Diosan iscëxa upí 'inun 'imicë a 'imainun an usaquin 'imicë unicama, acaman Papa ca Nucën Papa Dios 'icën. Usa 'ain ca Jesús aín

unicama sinani rabinima, atux ca 'ën xucéantu 'icë quia,
¹² aín bana quiricanu cuënëo quicësabi oquian aín Papa
 ësaquin cásabi oi:

Usa camina mix 'ai quixun cana 'ën xucéantu ñuixunti
 'ain. Min unicamaxa timécë, abëtan cana mi rabiti
 'ain.

¹³ Ësaribitia Jesús quiá ca cuënëo bananu 'icën:

'Ëx cana 'ën Papa Diosmi catamëtin.

Ësaribi ca cuënëo bananu 'icën:

'Ëx cana ënu 'ain, 'ën Papa Diosan 'ë 'ináncë aín bëchicë-
 camabë.

¹⁴ Achúshi unin bëchicëcamax ca aín xucénsaribi 'ia.
 Usaribiti ca Nucën Papa Diosan bëchicëcamaxa uni 'ain,
 axribi uni 'inux Jesús uacëxa. Uni 'aish ca, an ñu
 'atima 'ati sinánmicë 'aísha Nucën Papa Diosbë uni 'itima
 'icëbi ñunshin 'atimanën 'apu a ñusmonux bamati cupí,
 Jesús uni 'iacëxa. ¹⁵ Usai 'iquin ñunshin 'atimanën 'apu
 ñusmoquin ca Jesusan axa ami catamécëma 'aish aín
 bamati sinani racuéccë unicama, ax ainan 'aish aín ba-
 matimi racuétimoquin mëníocëxa. ¹⁶ Usa 'aish ca Jesús
 ángelcama 'aquinti sinani uni 'inux uáma 'icën. Uicamax
 cara Abraham Nucën Papa Diosmi catamëasaribiti ami
 catamëtia acama 'aquinti sinani ca Jesús uni 'inux uacëxa.
 Asérabi ca usa 'icë quixun cananuna 'unanin. ¹⁷ Ësaquin
 nu 'aquinti cupí ax nusaribi uni 'ixun, ñunshin 'ati-
 manën 'apun tancëxun 'unánan paë tani tëmëratí 'unan
 'ixun ca Jesusan aín unicama Nucën Papa Dios upí oquin
 ñucáxunia. Usa 'aish ca nun 'ucha téréñux bamati cupí
 nusaribi uni 'iacëxa. ¹⁸ Ax tëmëranan ñunshin 'atimanën
 'apun tancëxunbi ñu 'atima 'aíma 'ixun ca an, a ñunshin
 'atimanën 'apun ñu 'atima 'anun quixun sinánmicë aín
 unicamaribi usoquin 'axunma 'anun cushioti 'icën.

3

Moisésbëtan sënénmaira ca Cristo 'icë quiax quicë bana

¹ 'Ën xucéantu, mitsux ainanshi 'inun Nucën Papa Diosan 'imicë 'ixun camina, Nucën Papa Diosan a ñuiquin unicama ñuixunun ënë nëtënu xuá 'ixuan an aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë, Cristo Jesús, a uisa uní cara 'iacëxa quixun upí oquinra 'unánti 'ain. ² Bëráma ca Jesús ucëma pain 'ain, Moisésnën nucën raracaman cushi 'ixun, Nucën Papa Diosan cacësabi oquin upí oquin ñu 'acëxa. Usaribi oquin ca Jesusan, aín Papan usaquin 'anun caíscë 'ixun, an cacësabi oquin camabi ñu 'acëxa. ³ Nucën Papa Diosan Moisésçëñun judíos unicama ainan 'inun caísa 'aínbi, ca a unicama asérabi Nucën Papa Diosnan 'imiti Jesucristo axira 'icën. Usa 'ain ca Moisésbë sënénmaira Jesucristo 'icën. Ënëx ca ësa 'icën. An 'acë xubu rabicësamaira oquin ca an xubu 'acë uni a unin rabia. Usaribi oquin ca Moisés 'imainun judíos unicama 'acësamaira oquin unin Jesucristo rabiiti 'icën. ⁴ Ësa ca. Uisa 'aíshbi ca xubu abi uníma. Unin 'acëx cuni ca 'ia. An 'acë uni ax ca aín 'ibu 'icën. Usaribi oquian an Moisés 'imainun judíos unicama ainan 'itioquin mëníonan camabi menu 'icë ñucama unio ax ca Nucën Papa Dios 'icën. ⁵ Nucën raracama judíos unibu 'ain ca Moisés atun cushi 'iacëxa. Aín cushi 'ixun ca Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin upí oquin ñu 'acëxa. Uisairai 'i cara ainan 'iti 'icë quixuan judíos unicaman 'unánuan atu ñuixunun quixun Nucën Papa Diosan cacësabi oquin ca Moisésnën nucën raracama 'itsa ñu ñuixuancëxa. ⁶ Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan unicaman cushi ax aín Bëchicë, Cristo, an aín Papa Dios cuëncësabi oquin 'acë, a 'icën. Usa 'aish ca Cristo ax nun cushiribi 'icën, nun nu ami catamëti ënquinma cuëenquin abë aín nëtënu 'iti sináncë 'ain.

Nucën Papa Diosan unicamaxa abë chuámarua 'iti bana

⁷ Usa 'ain ca a bana Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'amicëxun unin cuënëo, ax ësai quia:

Bëría Nucën Papa Diosan mitsu cacëxun cuaquin ⁸ camina cuacëmasa otima 'ain, mitsun raracama 'ásaribi oquin. Atux ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxbi an cacë bana cuaisama tani 'atimati banai, — Nucën Papa Diosan ca nu uisabi oima —quicësa 'iacëxa, anu uni 'icëma menuax. ⁹ Èsai ca Nucën Papa Dios quia: Anuax ca 'ën cuarenta baritia atu bërúanquin ñu 'axuncëxun is'bi mitsun raracama 'ëmi sinanima 'atimati banacëxa. ¹⁰ Usai 'ia oi atumi nishi cana ësai quiacën: Ènë unicaman ca bëtsi bëtsi ñu sinani 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncësoi 'iti 'unántisama tanxa. ¹¹ Quianan cana atumi nishi sinanatëcëntimoi ësaribiti quiacën: Atux ca a 'ën atu ñuixuncë me anu chuámarua bucunux bëbatima 'icën.

¹² 'Ën xucéantu, mitsúxribimi usai 'itima cupí camina bërúancati 'ain, 'atimaquin sinánquin Nucën Papa Dios, axa bamatimoi tsócë, a ami catamëquinma ëntin rabanan. ¹³ Usai 'ima camina micama uinu 'icëxbi 'atima ñu 'atishi sinani Nucën Papa Diosmi manúti rabanan, camabi nëtën, axa Jesucristomi catamëcë unicamabë ami upiti sinánmiananti 'ain, ënë nëtëa cëñútisama pan 'ainshi. ¹⁴ Anun nux aín nëtënu 'iti nëtë sënëntamainun cananuna ami catamëtabatínu 'iásabi 'i ami catamëti 'ain. Usai 'i cananuna camabi nëtën Cristobë 'ain.

¹⁵ Èsairibi ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo quia:

Bëría Nucën Papa Diosan mitsu cacëxun cuaquin camina cuacëmasa otima 'ain. Mitsun raracama 'iásaribiti camina 'itima 'ain. Atux ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxbi an cacë bana cuaisama tani 'atimati banacëxa.

¹⁶ ¿Uicamax cara Nucën Papa Diosan bana cuaquinbi cuacëmasa oi ax quicësabi oi 'iisama tancëx? Moisés-nëan Egipto menua bëcë unicamax ca usai 'iacëxa. ¹⁷ ¿'Imainun cara uicamami Nucën Papa Dios cuarenta baritian nishacëx? Axa aín 'ucha cupíbi an anua bëbati ñuixuncë menu bëbaima, anu uni 'icëma menuax cëñúa unicamami ca Nucën Papa Dios nishacëxa. ¹⁸ ¿'Imainun cara uicamaribi Nucën Papa Diosan sinántëcëntimoquin, an atu ñuixuncë menu ca chuámarua tani bucunux bëbatima 'icë quixun cacëx? An a timaquin aín bana cuaisama tancë unicama ca Nucën Papa Diosan usaquin cacëxa. ¹⁹ Usa 'ain cananuna a ñucama sinánquin 'unanin, atúan aín bana ca asérabi 'icë quixun sináncëma 'ianan ami catamëcëma cupí ca Nucën Papa Diosan a unicama anua chuámarua tani 'itia ñuixuncë menu bëbamiana 'icën.

4

¹ Usa 'ain cananuna Nucën Papa Diosan ainan 'inun nu 'imiti nëtë inúcëma 'aínshi, ainan 'iti sinánti 'ain. Mitsuraírinëxmi Nucën Papa Diosnanma 'itin rabanan camina bërúancati 'ain. ² A me anu chuámarua 'iti ñui quicë bana a ca nucën raracaman cuacëxa. Cuaquinbi ca —asérabi ca a menunu 'inun nu buánti 'icë —quixun sinánma 'icën. Usa 'aish ca a ñuixuan menu bëbama 'icën. Anu nucën raracama bëbama 'aínbi ca Nucën Papa Diosan nucën rara cásaribi oquin nux Jesucristomi catamëti aín nëtënu abë 'inux iéti bana ñuiquin nuribi caxa. ³ Nucën raracama ñuiquin cuënëo bana ca ësai quia:

Atumi nishi cana sinanatëcëntimoí a unicama ñui quiacën: Atux ca a 'ën atu ñuixuncë me anu chuámarua bucunux bëbatima 'icën.

Atúxa usai 'iá 'aínbi cananuna nux Nucën Papa Diosmi catamëti ax nubë 'ain chuámarua 'i cuëënin. Usáinu 'itioquin ca Nucën Papa Diosan camabi ñu unioquin mëníocëxa, ⁴ aín bana cuënëo ësai quicësabi oquin:

Camabi ñu męcĕn achúshi 'imainun achúshi nĕtĕ cĕĕnuquin uniotancĕx ca Nucĕn Papa Dios nĕtĕ itsin tanti —'ĕ ñu uniocĕcama ca asábi 'icĕ — quixun isi upí oquin sinani cuĕĕancĕxa.

⁵ Nucĕn raracama ñui ca Nucĕn Papa Diosax ĕsaribiti quiacĕxa:

Atux ca 'ĕn atu ñuixuncĕ me anu 'ĕbĕ chuámarua 'aish cuĕĕeni bucunux bĕbatima 'icĕn.

⁶ Usa 'ain ca ĕnĕ nĕtĕnu 'icĕ unicama Nucĕn Papa Diosmi catamĕti abĕ upí 'aish chuámarua 'iti, 'aishbi raírĕnĕx ami sináncĕma pain 'icĕn. Usaribiti ca atun pain cuaquinbi a bana quicĕsabi oquin 'acĕma 'aish a Nucĕn Papa Diosan ñuixuncĕ menu bĕbama 'icĕn. ⁷ A paían ñuixuncĕ unicaman aín bana cuama 'ain ca ĕnĕ nĕtĕnu 'icĕ unicaman cuati oi Nucĕn Papa Dios amiribishi quitĕcĕni, bĕrí camina 'ĕmi catamĕcanti 'ai quiax quiacĕxa, ĕsai:

Bĕría Nucĕn Papa Diosan mitsu cacĕxun cuaquin camina cuacĕmasa otima 'ain.

Usaquin ca Davitan, Josuĕnĕan judíos unicama Nucĕn Papa Diosan ñuixuan menu bĕbaquían 'ain, a xĕnibucĕbĕtan cuĕnĕocĕxa. ⁸ A unicama Nucĕn Papa Diosan anu chuámarua 'aish bucuti ñuixuncĕ menu bĕbáma 'aínbi ca aín bĕchicĕcamax Josuĕnĕn buáncĕx anu bĕbacĕxa. Josuĕnĕan anua atux chuámarua 'aish bucuti menu buáncĕx bĕbatancĕxuan ax quicĕsabi oquin 'ai ami catamĕcĕ 'ain ca Nucĕn Papa Dios amiribishi anun uni chuámarua 'iti bana ñui quitĕcĕanma 'itsíanxa.

⁹ Usa 'ain cananuna 'unanin, Nucĕn Papa Diosan ca aín unicamaxa ainan 'aish ax cuĕĕncĕsabi oi ĕnĕ menu chuámarua 'itancĕx aín nĕtĕnuira chuámarua 'aish bucuti oquin mĕníocĕxa quixun. ¹⁰ Uicamax cara ax cuĕĕncĕsa oishi 'iti sinani bĕnĕti a ĕni, ami catamĕti Nucĕn Papa Dios cuĕĕncĕsabi oi 'ia, ax ca Nucĕn Papa Dios ñucama uniotancĕx cuĕĕansaribi oi 'ia. ¹¹ Nucĕn Papa Diosan atu ñuixuncĕ menu bĕbáma unicama usaribiti nuxribi

ami catamëcëma 'itin rabanan cananuna ainan 'aish upí oquin sinani ami catamëquin ëníma bërúancati 'ain.

¹² Cananuna 'unanin, Nucën Papa Dios ax ca bamatimoi tsotia. Ax ca cushiira 'icën. Usa 'ixun ca aín bananu 'aia nu 'unánmia, nun caranuna asérabi upí oquin sinani, caranuna upí oquin sinanima quixun. 'Unánmianan ca uisa cupí caranuna usoquin 'ai quixun nu 'unánmia.

¹³ Axa an unio 'aish Nucën Papa Diosmi unéti uisa ñubi ca 'aíma 'icën. An uni aín ñu 'acé cupí, uisa cara oti 'icë quixun 'unáncë, Nucën Papa Dios, an ca camabi ñua unin 'aia 'unánan aín nuitu mëúa chiquinaquinma sináncë ñubi 'unania.

An aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë, Jesucristo ñuicë bana

¹⁴ Jesús ax ca Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ianan, an nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'aish aín Papa Diosan nëtënu abëbi 'icën. Usa 'icë cananuna ami catamëquin aín bana cuati ëntima 'ain. ¹⁵ Jesús an nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë, ax ca uni 'aish nux 'icësaribiti tëmëraíbi 'uchama 'icën. Usa 'ixun ca nuribi tëmëranan ñunshin 'atimanën 'atima ñu 'amitisa taniabi nuibaquin nu 'aquinti 'icën. ¹⁶ Asérabi ca usa 'icë quixun 'unánquin cananuna ami racuëquinma, an nu nuibacë Nucën Papa Dios a nun 'uchacama tërénquin nu 'aquinun ñucáti 'ain, an nu nuibacë cupí. Usaquin cananuna anúnu uisai cara 'icë nëtën, nuibaquian nu 'aquinun ñucáti 'ain.

II. LEVITAN RËBUNQUI 'IASAMA CA CRISTO 'ICË QUICË BANA (5-8)

5

¹ Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apun, judíos unicaman 'ucha

'imainun aín 'ucharibi tērécē 'inun 'aracacē ñuina 'ax-unquin Nucēn Papa Dios ñucáxunia. ² Usa 'ixun ca axribi uni 'icēa ñunshin 'atimanēn 'apun ñu 'atima 'anun quixun tancēxun 'unan 'ixun uni itsi usaribiti 'ia 'aquinti 'unania. An ca, —usa ñu 'ati ca 'aisama 'icē —quixun 'unánquinma an ñu 'acē unicama 'imainun, —usa ñu 'ati ca 'aisama 'icē —quixun 'unánquinbi 'acē unicama aribi, ami nishquinma atux upí 'inun 'aquinti 'icēn. ³ Axribi ñu 'atima 'acē 'ixun ca judíos sacerdotenēn cushicaman 'apun judíos uni raírinēn 'uchacama 'imainun aín 'uchacamariibi tērécē 'inun quixun 'aracacē ñuina 'aia.

⁴ Ui uníxbi ca axbi 'iisa tani judíos sacerdotenēn cushicaman 'apu 'itima 'icēn. Nucēn Papa Diosan 'imicēx cuni ca usai 'iti 'icēn, Nucēn Papa Diosan —Aaronēn ca 'ēn unicama 'ē ñucáxunti 'icē —quixun Moisés cásariibi oi. ⁵ Usaribiquin ca Cristonēn anbi judíos sacerdotenēn cushicaman 'apu 'iti sinánma 'icēn. Nucēn Papa Dios an Mix camina 'ēn Bēchicē 'aish xēnibua 'aínbi 'ēbē 'iti 'ai, quixun cacē, anbi ca Cristo judíos sacerdotenēn cushicaman 'apu 'imiacēxa. ⁶ Ēsairibi ca cuēñēo bananua Nucēn Papa Diosan aín Bēchicē cá bana quia:

Mix camina nētétimoi usabi sacerdote, an 'ēn unicama 'ē ñucáxunti, a 'aín, Melquisedec 'iásariibi.

⁷ Jesusan ca ēñē menu 'aish abē banaquin aín Papa ñu ñucácēxa. Ñucáquin ca axa bamatimoquin a iémiti cushiñu 'icē 'unánquin, munuma banaquin cacēxa. Usaquian ax cuēñcēsabi oquin 'aquinun quixun ñucacē cupí ca Nucēn Papa Diosan Jesucristo 'aquiancēxa. ⁸ Usa 'ain ca Cristonēn, ax aín Bēchicē 'aishbi tēmēracē 'ixun, Nucēn Papa Dios cuēñcēsabi oquinshi 'ati 'unáncēxa. ⁹ Ax tēmēraibi aín Papa Dios cuēñcēsabi oi 'iá 'ixun ca an aín bana cuaquin ax quicēsabi oquin 'acē unicama a aín 'ucha tērénquin Nucēn Papa Diosnan 'aish xēnibua 'aínbi

abë 'inun iémia. ¹⁰ Ax ca ësaquian Nucën Papa Diosan cá, a 'icën, —mix camina sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribiti.

Jesucristomi catamëquin ëncë 'icë 'aish 'unánmitëcëinsa bana

¹¹ Usa 'áinu mitsu ënë banacama ñuixuinsa tancëx-unbi camina mitsun asérabi upí oquin a bana cuaisama tanin. ¹² Mitsúnra a ñuicë bana a 'unáncë 'ixun uni itsi 'unánmisa 'aíshbi camina mitsúnmi bëráma cuacë bana Jesucristo ñui quicë, a 'unánmitëcëinsa 'ain. Ënë ñu upí oquin cuacëma 'aish camina mitsux tuáratsu ñu iru piisama pain 'ixun aín titan xuma 'acësa 'ain. ¹³ Bëráma cuacë bana 'unánmitëcëinsa 'aish camina an aín titan xuma 'acë tuáaribi 'ain, uisai cara Nucën Papa Diosan uni 'iti 'icë quixun 'unáncëma 'aish. ¹⁴ An Nucën Papa Diosan bana upí oquin sinánquin an cacësabi oquin 'acë uni, an ca upí oquin 'unania, uisa ñu 'ati cara Nucën Papa Diosan iscëx asábi 'icë, uisa ñu 'ati cara 'aisama 'icë quixun. 'Unánquin ca usoquin 'aia. Usa unix ca tuá xuratsusama 'aish uni apánsa 'icën.

6

¹ Usa 'ain cananuna tuá xuratsu 'icësaíma uni apan 'icë-sai 'inuxun a paínu cuacë bana Cristo ñui quicë, aíshima bëtsi ñuribi 'unánti 'ain. Cananuna a paínu 'unan banacama ësai quicë, a ñuitëcëntima 'ain: nunbi ñu 'atima 'acë cupí Nucën Papa Diosnanma 'aish bamati 'aíshbi sinanati Nucën Papa Diosmi catamëtishi iéti, ² 'imainun Jesús sinani nashimicë 'iti, 'imainun Jesúsnan 'ixun axa ami catamëcë uni itsinu nun mëcën nanquin Nucën Papa Dios ñucáxunti, 'imainun camabi uníxa baísquia ca Nucën Papa Diosan an 'acë ñucama 'unánquin uisa cara oti 'icë

quixun cati, acama. ³ Ēsa banacama mitsu ñuixuntēcēn-quinma cananuna Nucēn Papa Dios cuēñcēbētan bētsi ñu mitsu ñuixunti 'ain.

⁴ Ui unicamax cara Jesucristomi catamēcē 'ixun, ax ca abē 'icē quixun 'unáncē, 'ianan Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan aín nuitu mēu sinánmicē 'ianan, ⁵ Nucēn Papa Diosan bana ca upíra upí 'icē quixun sinánquin cuanan, Nucēn Papa Diosan cushi, anun cana aín nētēnu 'iti 'ai quixun sináncē, ⁶ 'ixunbi ami sinánquinbi ēni uni raírínēn cuatánun —'ēx cana Jesucristomi sinántēcēnima —quia, a unix ca an Nucēn Papa Diosan Bēhicē i curú-socēnu matáscē uníxa 'iásaribi 'icēn. Usai 'icē uni ax ca amiribishi Jesucristomi sinanatēcēnima. ⁷ Usa unicamax ca anu ñu 'apáti meesaribi 'icēn. Ēsa ca. Nucēn Papa Diosan, menu 'uí 'itsa 'ibúmicēxun chabócēx ca ñu bēru 'imainun unían 'apácē ñu cotancēx tapunia, tapúanan ca tuaia. Usaía 'inúan Nucēn Papa Diosan 'imicēxa 'ia ca an ñu 'apácē uni an aín naēnu 'icē ñu pinuxun bitsia. ⁸ Usa 'aínbi ca bētsi me camabi ñu 'atima, muxa, chucu, acama anu coi canicēbē anu upí ñu 'iruima. Usa 'aish ca Nucēn Papa Diosan iscēx a me 'aisama 'icēn. Usa 'icē ca aín 'ibun axa corucē ñucama nēēnia.

Xēnibua 'aínbi Nucēn Papa Diosbē 'iti cupí bēñētima chuá-marua 'iti

⁹ Ēn nuibacē xucéantu, uni raírínēn ca Nucēn Papa Diosan Bēhicēmi catamētancēxunbi ēnia quixun ñuixun-quinbi cananuna 'unanin, mitsux camina Jesucristo cupí ainan 'inun iémicē 'ixun ēncēma 'aish asérabi Nucēn Papa Diosan upí oquin 'aquíncē 'ai quixun. ¹⁰ Nucēn Papa Dios, an ca aín sinan upí 'ixun, mitsúnmi aín unicama nuibaquin upiti bucunun 'aquianan bēríribi usoquin mitsun 'aia, manuquinma sinania. ¹¹ Usa 'aínbi cananuna anúnmi Nucēn Papa Diosan nētēnu 'iti nētē utámainunmi mitsun 'acēsabi oquin chiquíshquin ēnquinma Nucēn

Papa Dios cuëencësabi oquin 'ati cuëënin. Usaquin 'aquin camina Nucën Papa Diosan nëtënu cëñútimoï abë 'iti sinánquin caínti 'ain. ¹² Mitsúxmi chiquish 'iti cananuna cuëëniman. Cananuna cuëënin, Nucën Papa Diosan aín quicësabi oquin 'aquincéxa aín uni raírinëx a ëníma ami catamëti upiti 'ia isími usaribiti 'iti.

¹³ Nucën Papa Diosbë ca camabi uni 'imainun ángelcamaribi sënëníma. Usa 'ixun ca anbi sinanatëcëntimoquin Abraham cacéxa: ¹⁴ “Èsoquin cana aséribi 'ati 'ain. Cana mi upí oquin sinánxunquin bëchicëñu mi 'imianan min rëbúnqui 'itsaira 'inun uámiti 'ain”. ¹⁵ Usaquian cacëxun ca Abrahamnën —Nucën Papa Dios quicësabi oi ca 'iti 'icë —quixun sinánquin bënëquinma, caíancéxa. Caíncëbë ca Nucën Papa Dios quicësabi oi Abrahamnën xanu tutancëx Isaac bacéancéxa. ¹⁶ Ènëx ca ësa 'icën. Unix ca uni itsían aín bana isa aséribi 'icë quixun 'unánun quiax, aín 'apu axa asamaira 'ain, a ñui ësaï quia: Nun 'apúnbi ca 'unania, 'ën mi cacë bana ënëx ca aséribi 'icën. Usai quicëbëtan ca an aín bana ca aséribi 'icë quixun 'unánquin abë cuëbicanántima 'icën. ¹⁷ Usaribiti ca Nucën Papa Dios axribi, axa ami catamëti ainan 'iti unicaman —aín quicësabi oi ca aséribi 'iti 'icë —quixun 'unánun, —xëñibua 'aínbia sinanatëcëntimoï usabi 'iti ca ënë bana 'icë —quiax quiacéxa. ¹⁸ Usa 'ain cananuna an ca ax quicësabi oquin 'aia quixun 'unánan, axa —sinanatëcëntimoquin cana mitsu cai —quicë cupí ca an aséribi usoquin 'ati 'icë quixun 'unanin. Usaquin 'unánquin cananuna 'unanin, nun nu an nu 'aquinun ñucácë 'ixun ca nu aséribi 'aquenti 'icë quixun. 'Unánan cananuna ami catamëquin —aín bana quicësabi oi cana aséribi ainan 'aish aín nëtënu abë 'iti 'ai —quixun 'unanin. ¹⁹ Ènëx ca ësaribi 'icën. An manë nunti niquincë unicaman ca aín manë nuntia bëchunan tucáncaquin

amami amami buánti rabanan, manë cha manë risin təcërecaxun, an cushioquin tuínun quixun baca nëbétsi nipatia. A manë chan tuíncë cupí ca nunti amanu amanu cuanima. Usaribiti cananuna Cristo anu Nucën Papa Dios 'icë anu cupí nun amanu amanu sinánbëquínquinma Jesucristomi sinánti ëntima 'ain.²⁰ Cristo axa anua Nucën Papa Dios 'icë anu 'ain cananuna nuxribi anu abë 'iti 'ain. Ax ca nëtétimoj xënibua 'aínbi usabi sacerdotenën cushicaman 'apu 'aish, an aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxunti a 'icën, Melquisedec 'iásaribiti.

7

Jesús ax ca Melquisedec 'iásaribiti an aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'icë quicë bana

¹ Mitsux Abrahamnën rëbúnqui 'ixun camina 'unanin, Melquisedec ax ca Salem cacë menu 'icë unicaman 'apu 'iacëxa. Ax ca sacerdote, an unicama Nucën Papa Dios manámi 'icë a ñucáxuncë 'iacëxa. Usa 'ain ca bëtsi menu 'icë 'apucaman Abrahamnën xucënan bëchicë Lot cacë, aín nëtënu 'icë unicamabë 'acánanquin ñusmotancëxun aín ñucamacëñunbi 'itsa uni 'imainun xanu 'imainun tuáribi buáncëxa. Usoquin 'acë cuabiani aín unicama buani cuanxun ca Abrahamnënribi a suntárucama ñusmoxun abámianan anu 'icë 'apucaman buáncë unimacëñun camabi ñu bitëcëancëxa. Bibiani cuantëcëni ca Abraham Melquisedecbë mëranancëxa. Abë mërananquin ca Melquisedecnën, Nucën Papa Diosan ca Abraham 'aquianxa quixun 'unanquin —an ca mi upí oquin sinánxunia —quixun caquin, a Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa.
² Usaquin cacëxun ca Abrahamnën an bëcë ñucama mësú Melquisedec 'ináncëxa. Melquisedec quicë bana ax ca “upí 'apu ca ax 'icë” qui quicë bana 'icën. Melquisedec ax ca Salem cacë menu 'icë unibu aín 'apu 'iacëxa. Salem quicë bana ax ca “bëtsi unibubë 'acananima ca chuámarua

bucuia” qui quicë bana 'icën. Usa 'ain ca Melquisedec 'acánanti sináncëma 'apu 'iacëxa. ³ Melquisedec a ca uix cara aín papa 'iacëxa, uix cara aín tita 'iacëxa, añu nëtën cara bacéancëxa, añu nëtën cara bamacëxa, uicamax cara aín rara 'iacëxa, abi unin 'unánma 'icën. Usa 'ain ca judíos unibunëx —Melquisedec ax ca bamama 'icë —quia. Nucën Papa Diosan Bëchicënëx ca nëtétimoi xëñibua 'aínbi sacerdote, an unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'icën, uni Melquisedec ñui quiásaribiti.

⁴ Abraham a pain nucën rara, anbi ca abëa 'acá-nancë unicama ñusmoxuan bicë ñu mësú ax 'apu 'icë, Melquisedec, 'ináncëxa. Usa 'ain cananuna 'unanin, Abraham ax ca Melquisedec meu 'iacëxa quixun. ⁵ Moisés cuëñöomiquin ca Nucën Papa Diosan —ësay ca 'iti 'icë —quixun caquin ësaquin cacëxa:

—Abrahamnën rëbúnqui achúshi, Leví cacë, aín rëbún-
quicamaxa sacerdote 'icë ca Abrahamnën rëbúnquicama
raírinën aín ñucama mësú 'inánti 'icë —quixun. A uni
camáxbi Abrahamnën rëbúnqui 'aish aín aintsi 'ixunbi
sacerdotecama usaquin aín ñu 'inánun ca Nucën Papa
Diosan mëníocëxa. ⁶ Usa 'aínbi ca Melquisedec, Levitan
rëbúnqui 'ixunmabi, Abrahamnën aín ñucama mësú 'in-
áncëxun biacëxa. Nucën Papa Diosan upí oquin sinánx-
uncë, Abraham, a ca Melquisedecnën aín ñu biquin —
an cacësabi oquin usoquin ca Nucën Papa Diosan mi
'axunti 'icë —quixun caquin Nucën Papa Dios ñucáxu-
ancëxa. ⁷ Uni itsían Nucën Papa Dios ñucáxuncë uni ax
ca an Nucën Papa Dios ñucáxuncë uni meu 'icën. Uinu
'icë unínbi ca —usama ca —quixun caima. Usa 'ain ca
Abraham Melquisedec meu 'iacëxa. ⁸ Levitan rëbúnqui,
judíos sacerdotecama, a judíos unicama raírinën aín ñu
mësú 'ináncë, acamax ca uni 'aish bamaia. Usa 'aínbi
ca Abrahamnën aín ñu mësú Melquisedec, a ñuia uni —
ax ca bamama 'icë —quicë, a 'ináncëxa. ⁹ Usa 'ain ca

ësoquinribi sinánti asábi 'icën: Levitan chaitiocë Abraham, an ca Melquisedec aín ñu mësú 'ináncëxa, ax a meu 'ixun. Usa 'ain ca Levitan rëbúnqui, sacerdotecama, a judíos unicaman bërí aín ñu mësú 'ináncë, acamaxribi Abrahambëtan aín ñu mësú Melquisedec 'inánsa 'icën. ¹⁰Levitan rëbúnquicama 'aíma pain 'aíshbi ca Abrahambë 'icësa 'iacëxa, aín rëbúnqui 'aish. Usa 'ain cananuna 'unanin, Melquisedec, ax ca Levitan rëbúnqui, sacerdotecama, acamabë sënénmaira cushi 'iacëxa quixun.

¹¹Bëráma ca Nucën Papa Diosan 'amicëxun Moisésnën, uisai cara judíos unicama 'iti 'icë quicë bana cuënëocëxa. A bana Levitan rëbúnquicama, sacerdotecama 'ixun, judíos unicama 'unánminun ca Nucën Papa Diosan mëníocëxa. Usa 'ixuan Levitan rëbúnquinën 'aquincëx judíos unicama asérabi aín nuitu upí 'aish Nucën Papa Dios quicësabi oi 'icëbë ca sacerdote itsi Aarón 'iásama, Melquisedec 'iásaribi, Jesús uáma 'it-síanxa. ¹²Usa 'ain ca usaquin judíos unicaman 'ati bana, Levitan rëbúnquicama sacerdote 'ixun judíos unicama 'unánmicë, a 'unanibi aín sinan upíma 'ain, a ënquin bëtsi bana Jesús ñui quicë unin cuanun Nucën Papa Diosan mëníocëxa. ¹³Nucën 'Ibu Jesús a ñui Nucën Papa Diosan bana cuënëo quicë, ax ca judíos uni 'aíshbi Levitan rëbúnquima Judanën rëbúnqui 'iacëxa. Judanën rëbúnquinëx ca judíos sacerdote 'iti 'icë quiax ca Moisésnën cuënëo bana quiáma 'icën. ¹⁴Camabi unin ca 'unania, Nucën 'Ibu Jesús ax ca Judanën rëbúnqui 'iacëxa quixun. Usa 'aínbi ca Moisés sacerdote ñui, Judanën rëbúnquinëx ca sacerdote 'iti 'icë quiax quiáma 'icën. Levitan rëbúnquishi ca usai 'iti 'iacëxa.

¹⁵Usa 'ain cananuna upí oquin 'unanin, Nucën Papa Diosan ca Melquisedec 'iásaribitia sacerdote 'inun Jesúsëshi, ¹⁶ax bamaxbi bamatëcëntimoi baísquicë 'icë,

a sacerdote 'imiacëxa, Moisésnën cuënëo bana, Judanën rëbúnqui ca sacerdote 'iti 'icë quicë 'aímabi. ¹⁷ A ñuiquin ca Nucën Papa Diosan ësaquin cacëxa:

Mix camina nëtétimoï usabi sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribi.

¹⁸⁻¹⁹ Usai ca judíos unicama 'iti 'icë quicë bana upí 'aínbi ca anun unin sinan upí 'iáma 'icën. Usa 'aínbi cananuna bëtsi bana, Jesús ñui quicë, a cupí asérami nun 'uchacama tērécë 'ianan nun sinan upí 'aish Nucën Papa Diosnan 'ain.

²⁰ Aín Bëhicë an aín unicama a ñucáxunti oquin ca Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin mëníocëxa.

²¹ Levitan rëbúnquinën ca 'ën unicama ë ñucáxunti 'icë quixun ca Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin cáma 'icën. Usa 'ixúnbi ca an sinanatëcëntimoquin caquin, Jesús asérami an unicama a ñucáxunti 'imiacëxa, aín bana cuënëo ësai quicësabi oquin:

Nucën 'Íbu Diosan ca sinanatëcëntimoquin aín Bëhicë ësaquin cacëxa: Mix camina nëtétimoï usabi sacerdote, an 'ën unicama 'ë ñucáxunti, a 'ain, Melquisedec 'iásaribi, quixun.

²² Usa 'ain ca an Moisésnën cuënëo bana cuacë uni 'iásamaira oi an Jesús ñuicë bana cuacë uni Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ia. ²³ Levitan rëbúnqui sacerdotecama ca ax pain 'itancëxa bëtsix bamacëbë bamacëbë sacerdote 'icë 'aish 'itsaira 'iacëxa. ²⁴ Usa 'aínbi ca ax bamatimoï tsócë 'aish usabi sacerdote 'ixun Jesusan cuni aín unicama Nucën Papa Dios ñucáxunía. ²⁵ Uí unicaman cara a cupí abë upí 'iisa tanquin Nucën Papa Dios ñucatia, a ca Jesusan xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'inun iémia. A unicama Nucën Papa Dios ñucáxunux ca bamatimoï tsotia.

²⁶ Usa 'aían Jesús axira nun sacerdote 'iti ca upíira 'icën. Nucën Papa Diosan iscëx upíira 'ixun ñu 'atima

'acëma 'ianan ñu 'atima 'ati sináncëma 'ianan ax upíira sinánñu 'aish ca aín Papabë 'Apuira 'icën. ²⁷ Ax ca Levitan rëbúnqui 'icësaí 'iáma 'icën. Atun ca camabi nëtën aín 'ucha pain tērëanan judíos unicaman 'uchacamari bi tērënun Nucën Papa Dios ñucáxunia, ñuina rëtancëxun xaroquin. Usama ca Jesús 'icën. Axbi ca camabi unin 'ucha cupí ñuina rëxun xarocësa 'itánun bamatsianxmabi achúshitishi bamacëxa. ²⁸ Usa 'ain ca Moisésnën cuëñëo bana quicësabi oi Levitan rëbúnqui, 'uchañu 'aishbi an judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxunti 'ia. Usa 'aínbi ca an Moisés 'inan bana xëñibucëbëtan, Nucën Papa Diosan sinanatëcëntimoquin caquin, aín Bëchicë Jesús, axa asërabi 'uchañuma 'iá 'aish usabi 'uchañuma 'ia, an aín unicama a ñucáxunun 'imiacëxa.

8

Jesús ñui quicë bana

¹ Ëñë banaxa bëtsi banasama 'icëmi mitsun 'unánun cananuna ëñë ñuiquin mitsu cain, an Nucën Papa Dios aín unicama ñucáxunti, Jesús, ax ca usa 'aish bërí aín nëtënu abë 'aish, Nucën Papa Diosbë 'Apu 'icën. ² Tabernáculo cacë xubu unin 'acë anuxuan Levitan rëbúnqui achúshinën judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxuncë 'aínbi ca anuxunma, aín nëtë anu Nucën Papa Dios 'icë, anuxunbi Jesusan nu Nucën Papa Dios ñucáxunia, Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin. ³ An unicaman 'ucha Nucën Papa Diosan tērënun ñuina rëcë xaronux ca sacerdotenën cushicaman 'apu an Nucën Papa Dios aín unicama ñucáxuncë 'ia. Usaribiti ca Jesús unicaman 'ucha tērëncë 'inun ñuina rëtíma, a cupía unicaman 'ucha tērëncë 'inun bamatsianxmabi bamacëxa. ⁴ Bëríbi nubë 'aish ca Jesús sacerdote 'itsianxma. Levitan rëbúnquinëxëshi Moisés quiásabi oi sacerdote 'ixun ca ñuina rëtancëxun

xaroquin judíos unicama Nucën Papa Dios ñucáxunia. ⁵ —Jesucristo ax unicaman 'ucha tērécē 'inun bamax baísquitancēxun ca ěnu 'ěbē 'ixun unicama 'ě ñucáxunti 'icē —quixun sinánquin ca Nucën Papa Diosan bĕráma Jesucristo ucĕma pain 'ain —Levitan rĕbúnquinĕn ca tabernáculo xubunuxun judíos unicaman 'ucha tērécē 'inun ñuina rĕxun xaroquin unicama 'ě ñucáxunti 'icē —quixun mĕnócĕxa. Tabernáculo xubu 'ati ñuiquin ca Nucën Papa Diosan Moisés “aín bashinuxun 'ĕn mi ismicĕsabi oquin camina a xubu 'imainun anu 'icē ñucama 'ati 'ai” quixun cacĕxa. Usa 'ain cananuna 'unanin, Jesucristo aín nĕtĕnu abĕ 'ixun nu a ñucáxunti sinánquin ca judíos sacerdotenĕn tabernáculonu 'icē ñucama 'anun Nucën Papa Diosan mĕnócĕxa. ⁶ —Nucën Papa Diosan Moisés cuĕnĕomia bana quicĕsabi oi 'i ca uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icē —quíáxa ax quicĕ bana, asamaira ca —Jesúsmi catamĕtishi ca uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icē —quicĕ bana, ax 'icĕn. Usa 'ain ca Levitan rĕbúnquinĕn unin 'ucha tērécē 'inun 'ásamaira oquin Jesusan nun 'ucha tĕrĕnquin Nucën Papa Diosbĕ upí 'inun nu 'imia.

⁷ Usai ca judíos unicama 'iti 'icē quixun Moisésnĕn cuĕnĕo bana quicĕsabi oquin 'ai aín nuitu upí 'ain ca bĕtsi bana Jesús ñui quicĕ a Nucën Papa Diosan mĕníoma 'itsíanxa. ⁸ Nucën Papa Diosan ca judíos unicama an cacĕsabi oi 'iiama isacĕxa, aín bana cuĕnĕo ěsai quicĕsabi oquin:

Nucën 'Ibu Dios ca quia, usai ca judíos unicama, Israelnĕn rĕbúnqui 'iti 'icē quixun Moisés cuĕnĕomia bana 'inan, 'ixunbi cana 'itsa bari inúcĕbĕtan bĕtsi bana judíos unicama 'inánti 'ain. Anun 'ĕn a bana 'inánti nĕtĕ ca uti 'icĕn. ⁹ A banax ca judíos unicama Egipto menua buánquin uisai cara atux 'iti 'icē quixun 'ĕn Moisés cá banasama 'iti 'icĕn.

Judíos unicama 'aquinsa tanquinbi cana atúan 'ën bana cuaquin 'ën cacësabi oquin 'acëma cupí atu ëancën. ¹⁰ Usa 'ixunbi cana 'ëx mitsun 'Ibu Dios 'ixun mitsu cain, usai ca judíos unicama 'iti 'icë quixun caquin 'ën a pain 'inan bana sënécëbëtan cana bëtsi bana judíos uni Israel unicama 'inánti 'ain. Èsai ca a bana qiti 'icën: 'Ën cana 'ën cacë bana 'ën unicaman manuquinma sinánan aín naitu mëu upí oquin 'unánun 'unánmiti 'ain. 'Ëx cana aín Dios 'aish atúan rabicë 'iti 'ain. 'Imainun ca atux asérabi 'ën unicama 'iti 'icën. ¹¹ 'Ën unicaman ca 'ë 'unánti 'icën. Nü 'unáncëma 'imainun ñü 'unáncë uni, apan 'imainun xucamanribi ca 'ë 'unánti 'icën. Usa 'ain ca uinu 'icë unínbi bëtsi uni, aín xucénbi, abë 'icë unibi cacëxunmabi atúnbi 'ë 'unánti 'icën. ¹² Usaía ax 'icë uni a çana ñü 'atima 'acëbi nuibaquin aín 'uchacama tërénti 'ain. Tërénxun cana manuquin aín 'uchacama sinántëcëntima 'ain.

¹³ Èsaía Cristo cupí aín unicama aín naitu upí 'iti ñüi ca Nucën Papa Dios —'ën bëráma usai ca judíos unicama aín 'ucha tërécë 'iti 'icë quixun Moisés cuënëomia bana a camina ënti 'ai —quiax quia. Usa 'aish ca a bana sënéntishi 'icën.

III. LEVITAN RËBUNQUINËN ÑÜ 'ACË CUPI UNI 'IASAMAIRA OI CA JESUS CUPI UNI AIN 'UCHA TËRËNCË 'IA (9-10)

9

Anuax judíos sacerdotecama Nucën Papa Diosbë baná tabernáculu ñüianan Jesucristo anu Nucën Papa Dios 'icë ñüicë bana

¹ Bëráma ca Nucën Papa Diosan judíos unicaman usquin a rabinun quixun caquin, anuxuan Levitan rëbúnquinën judíos unicama a ñucáxunti tabernáculo cacë xubu 'anun quixun cacëxa. ² An Moisés cacësabi oquin ca judíos unicaman tabernáculo 'aquin, amo rabéa aín namé 'itánun nëbétsi chupan bëpáncëxa. Anu pain atsínti anu ca anu lamparín nanti 'imainun curi mesa, anu uni itsin pitima pán nancë, acama 'iacëxa. Anu uni aín 'ucha tërëncëma 'ianan upiti mëníocacëma 'aish atsíntima 'ain ca a 'iti Cata Upí cacë 'iacëxa. ³ Cata Upí a 'ucë ca bëtsi cata 'iacëxa. Ax ca Cata Upíira cacë, 'iacëxa. ⁴ Tabernáculo nëbétsi rabé oquin bëpáncë chupa rapasu ca anuxun tsëpasa ñu sanutanun xaroti nancë 'iacëxa, a Cata Upíira cacë, a rapasu. A Cata Upíira cacë, anu ca bunánti, curin ratacacacë 'aish anúnribi aín naménu rocë 'iacëxa. A bunántinu ca curi 'acë chumu, anu maná cacë piti ñu 'itsamashi purucë, 'imainun Aaronën tsati 'aíshbi coo, a 'imainun maxax parúsha rabé, anu usai ca aín uni 'iti 'icë quixun Nucën Papa Diosan cuëneo, acama 'iacëxa. ⁵ A bunánti aín mapútinu ca querubín rabé, Nucën Papa Diosan suntárusa oquin curi uniocë, bësúnarabë oquin tsóncë 'iacëxa. A nëbétsinuax ca aín pëcacë 'ucë mëucüax Nucën Papa Dios banacëxa. Anu ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apun 'aracacë ñuinanën imi ánsacëxa, Nucën Papa Diosan atun 'uchacama tërënnun. Ënë ñucama camina 'unáncan. Usa 'ain cananuna camaira ñuiquín mitsu caiman.

⁶ Usaquin tabernáculo xubunu 'icë ñucama mënío 'ain ca anu pain atsíncë cata, ax Cata Upí cacë, anu atsínxun judíos sacerdotenën an 'ati ñu 'aia, lamparín mëníoti, pán mesanu nanti, acama, Nucën Papa Diosan mëníosiabi oquin. ⁷ Acamax ca tabernáculo cata, anu pain atsínti,

anuishi atsinia. Usa 'aínbi ca cata itsi, Upíira cacë, anu judíos sacerdotenën cushicaman 'apu axëshi camabi baritian achúshi oíshi atsinia. Anu atsínquin ca 'aracacë ñuinanën imi buania, aín 'uchacëñuan judíos unicaman 'uchacamaribi Nucën Papa Diosan tērénun quixun án-scaquin. ⁸ Nun nu a ñucama sinania ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan nu ësaquin 'unánmia, anu pain atsínti cata anuxun atun 'acësabi oquian camabi nētën ñu 'acëbë ca judíos unicamax Cata Upíira cacë, anu Nucën Papa Dios 'icë, anu abë bananux atsinima. ⁹ Usai ca 'ia quixun 'unánquin cananuna sinanin, Moisés quicësabi oquin ñuina rëxun xaroquinbi ca a unicaman, aín nuitu ca Nucën Papa Diosan iscëx asérabi upí 'icë quixun 'unan-ima. Usaribi cananuna nux 'ai quixun cananuna sinanin. ¹⁰ Nucën Papa Diosan ca usoquin judíos unibunën 'ati ñuiquin bëtsi bëtsi ñuina nami pitima 'imainun amiribi amiribi mëchucati, usa ñucama 'anun quixun mëníocëxa. Usai a banacama quicësabi oi 'ibi ca atun nuitu upí 'ima.

An Jesucristo xuisama pain 'aían judios unibunën usa ñucama 'anun ca Nucën Papa Diosan mëníocëxa.

¹¹ Usa 'ain ca Cristo ënë menu uá 'aish anu Nucën Papa Dios 'icë, anu cuantëcëancëxa. Ënë menuax cuantëcëan 'aish ca anua Nucën Papa Dios 'icë, anu 'icë sacerdote, an Nucën Papa Dios nu ñucáxuncë, a 'icën. Anu ax sacerdote 'icë ax unin 'acëma 'aish ca ënë nētënu 'icë tabernáculosamaira 'icën. ¹² Tabernáculonu 'icë cata Upíira cacë, anua sacerdotenën cushicaman 'apun chivo 'imainun vaca bacë rëxun aín imi buan 'aínbi ca Jesucristo aín imi 'apati bamatancëx baísqiiax, anuira Nucën Papa Dios 'icë anu cuancëxa. Anu ashiti cuan 'ixun ca nun 'uchacama tērëncë 'aishnu xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'inun nu 'imia. ¹³ Judíos unicaman ca aín 'ucha cupí chivo ímainun vaca bacë, tabernáculo xubunu buánxun rëxun

judíos sacerdotenën a xaroxúnun 'inánia. 'Ináncëxun ca sacerdotenën a ñuinacan imi bianan aín nami xaroxun aín chimapu bixun a unicamanu sácaia. Usoquian 'acëx aín 'ucha tērécë 'aishbi ca 'uchatëcënima 'inúan 'acëma 'icën. ¹⁴ Ñuina rēcë aín imi cupí uni 'icësamaira oi cananuna Cristo bama cupí nun 'ucha tērécë 'aish upí 'iti 'ain. Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí, axa usabi 'iá 'aish usabi 'icë, ax abë 'ain ca Cristo, ax 'uchañuma 'aishbi bamatsianxmabi, nun 'uchacama tērécë 'inun bamacëxa. Xëñibua 'aínbi abë 'itimoinu bamati 'icëbi ca nun 'uchacama tērénquin, ax aín imi 'apati bama cupí, Nucën Papa Dios, axa bamatimoi tsócë, a rabinu ax cuëncësabi oi 'inun nu 'imia.

¹⁵ Usa 'ain ca Nucën Papa Dios quiásabi oi, an Cristomi catamënun sinánmicë unicama xëñibua 'aínbi abë 'inun Cristo bamacëxa. An Moisésnën cuënëo bana çua nucën raracaman 'ucharibi ca Cristo bama cupí, tērécë 'icën. Usa 'ain ca Moisésnën cuënëo bana 'iásama Cristo ñui quicë bana 'icën. ¹⁶⁻¹⁷ Unin ca uin cara ax bamacëbë-tan aín ñu biti 'icë quixun ñuiquin, —usai ca 'iti 'icë —quicë quirica mëníoia. Usa 'aínbi ca a uníxa bamacëma pain 'ain, aín ñu bëtsi uninanma 'icën. Aín 'ibúxa bamacëbë cuni ca aín ñucama asérabi bëtsi uninan 'ia. ¹⁸ Usaribi oquin ca 'aracacë ñuina aín imi 'apati bamacëbëtainshi Nucën Papa Diosan judíos unicama aín 'uchacama tērénquin manúmiacëxa. ¹⁹ Nucën Papa Diosan cacësabi oquin ca Moisésnën a banacama ñuiquin judíos unicama catancëxun vaca bacë imicëñun chivo imi bixun 'unpáxcëñun mëscutancëxun ro, hisopo cacë, aín xo, xónsa carnero rani 'acë risi anun tēcërëcacë a chabóquin, cuënëo banami 'anan unicamamiribi ánsacëxa. ²⁰ Anscquin ca judíos unicama cacëxa: “Ënë imi ánsacë isquin camina 'unánti 'ain, Nucën Papa Diosan ca asérabi ax quiásabi oquin mitsun 'ucha tērénquin,

mitsúxmi aín uni 'imainun ax mitsun Dios 'ixun mitsu sinánxunia” quixun. ²¹ Usaribi oquin ca Moisésnën tabernáculo xubu 'imainun aín Cata Upí anu 'icë ñucama anun Nucën Papa Dios rabiquin ñu 'ati, acamamiribi a ñuina imi ánsacëxa. ²² Usa 'ain ca usoquin ca judíos sacerdotenën 'ati 'icë quixun Moisésnën cuënëo bana quicësabi oquin, anun Nucën Papa Dios rabiti ñucama ami imi ánsacë 'iacëxa, a ñuxa Nucën Papa Diosan iscëx upí 'inun. Ñuina bamacëbëma ca judíos unin 'ucha tërécëma 'iá 'itsíanxa. Usaribiti ca Jesús bamama 'ain unin 'ucha tërécëma 'itsíanxa.

Bamax Cristo baísquia cupíshi unin 'ucha tërécë 'iti 'icë quicë bana

²³ Usaria Jesucristo anua Nucën Papa Dios 'icë anu atsínti tani ca unin 'acë tabernáculo xubu aín Cata Upíira cacë, anu judíos sacerdotenën cushicaman 'apu at-síancëxa. Usai Jesucristo 'iti 'ain ca a ñucama Nucën Papa Diosan upí isnun 'aracacë ñuinanën imi anu a sacerdotenën ánsacëxa. Usa 'aínbi cananuna ñuinanën imi ánsacë cupíma, Jesucristonëxbi aín imi 'apati bama cupíshi anua Nucën Papa Dios 'icë anu nux abë 'iti 'ain. ²⁴ Ax ca tabernáculo, anua Nucën Papa Dios 'icë tanquian unin 'acë, anuma, anua Nucën Papa Dios 'icë anubi at-síancëxa, anuxuan nu Nucën Papa Dios ñucáxuncë anu. ²⁵ Judíos sacerdotenën cushicaman 'apu ax ca tabernáculo xubu aín Cata Upíira anu camabi baritia achúshitishi, aín imima, 'aracacë ñuinanën imi ánscai atsinia. Usa 'aínbi ca Cristo, anua Nucën Papa Dios 'icë, anu 'itsai atsínima. ²⁶ 'Itsai atsínux ca 'itsai bama 'itsíanxa. Usa 'aínbi ca Cristo aín uti nëtë sënëncëbë uni 'inux uá 'aish bamatsianxmabi achúshitishi unin 'ucha cupí bamacëxa. ²⁷ Ënë nëtënu 'icë camabi unix ca achúshitishi bamati 'icën. Usa 'icë ca aín ñu 'acëcama 'unánquin Nucën

Papa Diosan uicamax cara aín nētēnu abē 'iti 'icē quixun canan uicamax cara anu abē 'itima 'icē quixun cati 'icēn. ²⁸ Usaribiti ca Cristo ēnē menuax achúshitishi bamacēxa. Ax 'uchañuma 'aíshbi ca camabi unin 'ucha ainansa 'aish tērécē 'inun bamacēxa. Bamatancēx baísquitancēx ca aín Papa Diosnu cuan 'aish amiribishi ēnē nētēnu utēcēnti 'icēn. Camabi unin 'ucha cupí bamatēcēni aima ca an aín uti caíncē unicama abēa 'inun bitsi utēcēnuxun 'aia.

10

¹ Jesucristoa ēnē menu utancēx unicaman 'ucha cupí usai 'iti tanquian judíos unicaman aín 'ucha cupí castí-cancēma 'inuxun 'aracacē ñuina 'anun ca Nucēn Papa Diosan mēníocēxa. Usoquin mēníocē 'ain ca judíos unicaman Nucēn Papa Diosbē upí 'iisa tanquin camabi baritia 'aracacē ñuina 'axun xaroia. Usoquin 'acē 'aínbi ca aín nuitu asérabi 'uchatēcēntimoquin upí 'inun mēníocēma 'icēn. ² Aín 'ucha tērécē 'ianan aín nuitu asérabi upí 'imicē 'ain ca judíos unicaman Nucēn Papa Diosan isnun quixun 'aracacē ñuina amiribi amiribi 'á 'itsíanma. Usoquin 'aracacē ñuina 'acē cupía aín 'ucha tērécē 'aish aín sinan asérabi upí 'ain ca 'aracacē ñuina rēmitēcēnti sináncēma 'itsíanxa. ³⁻⁴ Vaca bacē 'imainun chivo rēxun xaroanan aín imi ánsacē 'aínbi ca a unicama aín sinan ashiquin upí 'inun mēníocēma 'icēn. Usa 'ain ca judíos unicaman camabi baritia ñuina rēmiquin —'ēn sinan ca asérabi upíma 'icē —quixun sinántēcēnia. ⁵ Usa 'ain ca Cristonēn ēnē nētēnu uquin aín Papa Dios ēsaquin cacēxa: Ñuina unin rēxun xaroti cuēēnquinma camina 'ēx uni 'aish unicaman 'ucha cupí bamati mēníon. ⁶ Aín 'ucha cupía unin ñuina rēxun mi xaroxuncē a camina cuēēniman. ⁷ Usa 'ain cana mi can: 'Ēn Papa Dios, mix cuēēcēsabi oquinshi 'anux cana ēnē nētēnu ain, min bana cuēnēo quicēsabi oi.

⁸ Moisésnën cuënëo bana, aín 'ucha tērécĕ 'inun ca unin ñuina rĕxun xaroti 'icĕ quicĕ 'aínbi ca Cristonĕn aín Papa Dios cacĕxa, “aín 'ucha cupía unin ñuina rĕx-unmi xaroxuncĕ a camina cuĕĕniman”. ⁹ Catancĕxun ca Cristonĕn ĕsaquinribi aín Papa Dios cacĕxa: “Ēn Papa Dios, mix cuĕĕncĕsabi oquinshi 'anux cana ĕnĕ nĕtĕnu ain”. A bana cuĕĕnosabi oi utancĕxa Cristo camabi unin 'ucha cupí bama 'ain ca bĕrĭ unin aín 'ucha cupí ñuina rĕxun xarotĕcĕntima 'icĕn. ¹⁰ Jesucristo aín Papa Dios cuĕĕncĕsabi oi, bamatsianxmabi achúshitishi bama 'ain cananuna nux Cristo bama cupí Nucĕn Papa Diosan iscĕx nun 'ucha tērécĕ 'aish asĕrabi ainan 'ain.

¹¹ Judíos sacerdotecaman ca camabi nĕtĕn 'uchañu unĭan bĕxuncĕxun aín 'ucha tērécĕ 'inun 'aracacĕ ñuina rĕxunia. Usoquian 'acĕbĕbi ca aín nuitu upíma usabi 'ia. ¹² Usa 'aínbi ca Jesucristo achúshitishi camabi unin 'ucha tērécĕ 'inun bamax baísquitancĕx anu aín Papa 'icĕ anu abĕ 'Apu 'aish aín mĕqueu 'i cuancĕxa. ¹³ Anu 'aish ca axa ami nishcĕ unicama a Nucĕn Papa Diosan 'ĭbuamimainun anua Nucĕn Papa Dios 'icĕ anu 'icĕn. ¹⁴ Usa 'ain ca achúshitishi bama 'ixun axa ami catamĕcĕ unicama aín 'ucha tĕréanan nĕtĕtimoia abĕ upí 'inun 'imía. ¹⁵ Usa ca quixun ca aín Bĕru Ñunshin Upitan nu 'unánmia, ĕsai ca Nucĕn Papa Diosan bana cuĕĕno quia quixun nu sinánmiquin:

¹⁶ Ēsoquin cana 'ĕx mitsun 'Ibu Dios 'ixun mitsu cain, usai ca judíos unicama 'iti 'icĕ quixun caquin 'ĕ a pain 'inan bana sĕnĕncĕbĕtan cana bĕtsi atu 'inánti 'ain. Ēsai ca a bana quiti 'icĕn: 'Ēn cana 'ĕn cacĕ bana 'ĕn unicaman aín nuitu mĕu upí oquin 'unánan manuquinma sinánun 'unánmiti 'ain.

¹⁷ Quianan ca ĕsairibi a bana quia:

Aín ñu 'atima 'acĕcama tĕrĕnxun cana manuquin aín

'uchacama sinántécëntima 'ain.

¹⁸ Usa 'aían unin 'ucha sinántécëntimoquin tērécë 'inun Cristo bama 'ain ca unin aín 'ucha tērécë 'inun 'aracacë ñuina rëxun xarotécëntima 'icën.

Cristonan cupí abë banaquin Nucën Papa Dios ëntima ñui quicë bana

¹⁹ 'Ën xucéantu, Jesucristo aín imi 'apati bama cupí nun 'uchacama tērécë 'ianan Nucën Papa Diosnan 'aish cananuna —Cristo cupí ca Nucën Papa Diosan nux banaia cuati 'icë —quixun sinani racuëtima abë banati 'ain. ²⁰ Bamax baísquitancëx aín Papan nëtënu abë 'i cuan 'ixuan, Jesusan nu 'aquincëx cananuna ax bamatimoi tsócë Nucën Papa Dios, abëbi banati 'ain, nucën rara judíos unicama 'iásamai. ²¹ An Nucën Papa Diosan unicama a ñucáxuncë ax ca Jesús 'icën. ²² A cupí nun 'uchacama tērécë 'aish cananuna uisa ñu cara 'aisama 'icë quixunu 'unánquin mëníocë 'aish asérabi ax cuëncësabi oi 'iisa tani Nucën Papa Diosbë banati 'ain, an ca cuati 'icë quixun 'unani. Ax Nucën Papa Diosbë banai tabernáculo xubunu atsínux ca sacerdote aín 'ucha tērécë 'ianan upiti nashi mëníocacëxa. Usaribiti cananuna Jesucristo cupí chucacësa 'aísha nun nuitu, nun sinan upí 'ain Nucën Papa Diosbë banain. ²³ —Nucën Papa Diosan ca aín quicësabi oquin nu upí 'imianan nux aín nëtënu abë 'inun 'imia —quixun 'unánquin cananuna asérabi ami catamëquin aín bana ënquinma an nu cacësabi oquin 'aquin bëtsi uniribi —Nucën Papa Diosan ca ax quicësabi oquin, usoquin nu 'aquinia —quixun ñuixunti 'ain. ²⁴ Camaxunbi cananuna uisai caranuna bëtsibë bëtsibë nuibananan Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin ñu 'anun 'aquiananti 'ain quixun sinánti 'ain. Sinántancëxun cananuna asérabi usoquin 'ati 'ain. ²⁵ Usabi 'icë aísha bëtsi bëtsi uni axa

Jesucristomi catamēcē unicamabē timétisama tancēbēbi cananuna nux usai 'ima, aín unicamabē timéanan bētsibē bētsibē Jesucristomia catamēnun 'aquiánanti 'ain, Jesucristo utēcēnti nētē ca 'urama 'icē quixun sinani.

²⁶ Jesucristomi catamēcē 'ixunbi nunbi 'aisa tanquin ēnquinma ñu 'atima amiribi amiribi 'ai cananuna nun 'ucha tērēnun Jesucristomi catamēti cuēēncēma cupí nun 'ucha tērēncēma 'aish usabi 'iti 'ain. ²⁷ Usa 'icē, anun an camabi unin ñu 'acē isti nētēn Nucēn Papa Diosan ax cuēēncēsa oi 'iisama tani ami nishcē unicama 'acēsaribi oquin nuribi 'uchoquin manē tsinu 'imicēx cananuna nux abē 'itimoí 'iti 'ain. ²⁸ An usai ca judíos unicama 'iti 'icē quixun Moisésnēn cuēnēo bana quicēsabi oquin 'acēma uni a ñuia, rabé 'imainun achúshi uni —asérabi ca usa 'icē —quicēbētan ca nuibati sinanaquinma a uni uni itsin 'aia. Rabé uníxēshia a ñui usai quicēbētanribi ca usaquin 'aia. ²⁹ A unia usoquin 'ásamaira oquin ca axa aín Bēchicē 'imainun aín Bēru Ñunshin Upími 'atimati banacē uni a Nucēn Papa Diosan castícanti 'icēn. Nucēn Papa Diosan Bēchicē, axa unicama 'uchañu 'icēbi iéminux aín imi 'apati bama, a ami 'atimati bananan Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upí an uni nuibaquin 'aquincē ami 'atimati banacē, a unicamax ca an Moisésnēn cuēnēo bana 'acēma unia 'acēsamaira oquian Nucēn Papa Diosan castícancē 'iti 'icēn. ³⁰ Cananuna 'unanin, ësai ca Nucēn 'Ibu Dios quiacēxa quixun: “Uix cara 'uchaia, a cana 'ēnbi uisaira oquin carana 'ati 'ai usoquin 'ati 'ain”. Èsairibi ca quiacēxa: “Uinu 'icē 'ēn unicaman cara 'ēx quicēsabi oquin 'acēma 'icē a cana 'ēn uisa carana oti 'ai usoquin 'ati 'ain”. ³¹ Usa 'ain cananuna nun 'ucha ēncēma 'aish, Nucēn Papa Diosan ca ax cushiira 'ixun uisaira oquin cara 'ati 'icē usoquin nu 'ati 'icē quixun sinani ami racuēti 'ain.

³² Jesucristomi catamētabatia, unin mitsu bētsi bētsi

oquin tēmëramicëxunbi camina bënëquinma tanshiacën. Usaími mitsux 'ia a camina sinánti 'ain. ³³ Mitsu raírinëx camina unin mitsumi cuaiquin 'itsa unin is-mainun mëëcë 'iacën. Usai 'imainun ca axa Cristomi catamëcë uni raírinën mitsux usai 'icë isi masá nuituquin ënquinma 'aquiancëxa. ³⁴ Usa 'ixun camina Jesucristomi catamëcë cupía sipuacë unicama nuibaquin 'aquiancën. Mitsumi nishquian mitsun ñu bicancëbëbi camina masá nuitutíma usabi cuëëancën. —Ënë nëtënuax ñuñu 'aish cuëëncësamaira oi cana Nucën Papa Diosnan 'aish aín nëtënu nëtétimoí abë 'iti 'ai —quixun sinani camina cuëëancën. ³⁵ —Usai cana 'iacë —quiax manúquinma camina min 'acësabi oquin Jesucristomi catamëti ëntima 'ain. Ami catamëcë 'aish camina a cupí nëtétimoí abë Nucën Papa Diosan nëtënu 'iti 'ain. ³⁶ Jesucristo ucëbë ax quicësabi oi Nucën Papa Diosan nëtënu abë 'inuxun camina uni itsían mitsu tēmëramicëxbi a taníma usabi Cristomi catamëquin ax cuëëncësabi oquin 'ati 'ain. ³⁷ Ësai ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo quia:

Xënibutíma ca ax bënëtishi uti 'icën. A nun caíncë ax ca nëtébutima uti 'icën. ³⁸ 'Ën iscëxa ax upí 'icë 'ën unicamax ca tēmëraibi 'ëmi catamëti tsóti 'icën. Usa 'aínbi cana an 'aquinbi racuéquin 'ën bana ëncë uni a isi cuëëntima 'ain”.

³⁹ Usaía an aín bana 'aquinbi ëncë uni ax Nucën Papa Diosan nëtënu abë 'itima 'aínbi cananuna nun ami catamëquin ëncëma 'aish, asérabi Nucën Papa Diosnan 'aish aín nëtënu abë 'iti 'ain.

IV. CRISTO UCËMA PAIN 'AIN CA JUDIOS UNI RAIRINËX ASERABI NUCËN PAPA DIOSMI CATAMËACËXA QUIAX QUICË BANA (11-13)

11

Usaía judíos unicaman rara raírínëx Nucën Papa Diosmi catamëa bana

¹ Nun Nucën Papa Dios isquinmabi cananuna asérabi ca anu 'icë quixun 'unanin. Aín bana ca cëmëma asérabi 'icë quixun sinánquin cananuna 'unanin, an ca aín quicësabi oquin 'ati 'icë quixun. Usaquin ca axa ami catamëcë unicaman 'unania. ² Nucën Papa Diosan ca axa quicësabi oquin 'ati 'icë quixun sinánquian, ami catamëquin nucën raracaman ñu 'aia isi ca Nucën Papa Dios cuëëancëxa.

³ Ënë nëtëcamax ca Nucën Papa Dios quicëbëshi an sináncësabi oi uniacëxa. Uisa ñu 'aíma 'aínbi ca an unin iscë ñucama uniocëxa. Usoquin unioia isáma 'ixunbi cananuna a bana acama ñuiquin cuënëo a isquin, usai ca 'iacëxa quixun 'unanin.

⁴ Bëri nëtënma ca Adanën bëchicë, Abel, an ami sinánquin Nucën Papa Dios quicësabi oquin a rabiquin 'aracacë ñuina rëxun xaroxuancëxa. Usomainunbi ca aín xucën Cainan aín cuëëncësa oquinshi aín ñu bimishi Nucën Papa Dios xaroxuancëxa. Cainan usoia isi ca Nucën Papa Dios cuëëanma 'icën. Abelnëan 'axuncëxun isi cuni ca cuëëancëxa. Abel bama 'aínbi cananuna —Abelnën ca asérabi Nucën Papa Diosmi catamëquin ax quicësabi oquin 'acëxa —quixun sinanin.

⁵ Ënénsaran nëtënma ca Enoc cacë uni, amia catamëcë cupía anun Nucën Papa Dios cuëëncë 'iacëxa. Usa 'icë ca ënë menuax bamaima aín nëtënu 'inun Nucën Papa Diosan buáncëxa. Buáncë ca unin mërama 'icën. Usoquin buáncëma pain 'aish ca Nucën Papa Dios Enocnën cuëëancëxa quiax ca aín bana cuënëo quia. ⁶ Uicamax cara Nucën Papa Diosbë banatisa tania, uicamax cara ainan 'iisa tania, an ca —Nucën Papa Dios ca asérabi anu 'icë —quixun sinánti 'icën. Sinánan ca —an ca 'ën ñucácëxun cuati 'icë —quixun sinánti 'icën. Usaía ax asérabi ami

catamēcë uni anun cuni ca Nucën Papa Dios cuëënia. Axa ami catamēcëma unin ca Nucën Papa Dios cuëënmima.

⁷ Ènénsaran nēténmaribi ca Noénën ami catamëquin —Nucën Papa Dios quicësabi oi ca 'iti 'icë —quixun 'unáncëxa. 'Unáncë 'icë ca Nucën Papa Diosan Noé cacëxa, —camabi uníxa 'aisamairai 'uchacë cupí cana unían usai ñu 'iti sináncëbëtanmabi camabi me baca mapumiquin cëñuti 'ai —quixun. Nucën Papa Diosan bana ca asérabi 'icë quixun 'unánquin ca Noénënshi, 'itsa 'uí 'ibúcëma pain 'aínbi aín manë nunti chaira anua aín aínsi 'ibucama atsínmiti 'acëxa, Nucën Papa Diosan a cacësabi oquin. An usoquin 'aia iscë unicama ca —ënë menu 'icë unicama 'aisamairai 'uchacë cupí ca Nucën Papa Diosan cëñuti 'icë —quixun Noénën ñuixuancëxa. Nucën Papa Dios quicësabi oi ca 'iti 'icë quixun sinánquian Noénën, an cacësabi oquin 'aia isi ca Nucën Papa Dios cuëëancëxa.

⁸ Bërámariibi ca Abraham cacë uni ariibi ami catamēcë 'icë Nucën Papa Diosan cacëxa:

—Camina min me ëbiani, bëtsi me 'ura 'icë, anu 'i cuanti 'ain. Mìn rëbúnquicamanan ca a me 'iti 'icën. Cacëx ca Abraham uinu cara a me 'icë, uisa me cara quixun 'unánxmabi, aín me, Ur cacë, anuax cuancëxa, Nucën Papa Diosan ca an cacësabi oquin 'ati 'icë quixun 'unani.

⁹ Nucën Papa Diosmi catamēcë 'aish ca Abraham a me, a Nucën Papa Diosan a ñuixuncë, anu bëbatancëx anu tsoócëxa. Anu 'aísh ca aín menumabia uni tsócësa 'iacëxa. Anu 'aíshbi ca upí oquin xubuoíma, chupa 'acë xubunuishi 'iacëxa. Usaribiti ca aín bëchicë Isaac 'imainun Isaacnën bëchicë Jacob, acamaxribi 'iacëxa. —Abraham, mix camina 'ënan 'iti 'ain, min rëbúnquicamaribi ca 'ën uni 'iti 'icë —quixun ca Nucën Papa Diosan Abraham cacëxa. Usaribi oquin ca Nucën Papa Diosan Abrahamnën bëchicë, Isaac, 'imainun Isaacnën bëchicë, Jacob, cacëxa.

¹⁰ Usaquin cacëxun ca Abrahamnën 'unáncëxa, —Nucën

Papa Diosan, usai ca 'iti 'icë quixun mënío 'ain cananuna ënë menu tsócë 'aishbi Nucën Papa Diosnan 'aish, an sináncësabi oquin mënío aín nëtë anu 'iti 'ai quixun. Usaquin sinani ca cuëëancëxa.

¹¹ Abrahamnën xanu, Sara, anribi ca Nucën Papa Diosan Abraham cacësabi oquin, caniacëquinbi tuacëxa, Nucën Papa Dios quicësabi oi cana 'iti 'ai quixun sináncë cupí. Usai tuutancëx ca Sara bëbu tuá, Isaac cacë, bacéancëxa. ¹² Usa 'ain ca, Abraham caniacëcëra 'aishbi bëchicëñu 'iacëxa. Aín bëchicënën rëbúnqui ca 'itsaira 'iacëxa. Naínu 'icë 'ispacama cananuna tupúncasmati 'ain. Parún-papa cuëbí 'icë masiribi cananuna tupúntima 'ain. Us-aribiti ca Abrahamnën rëbúnqui 'aisamaira 'aish unin tupúntisama 'iacëxa.

¹³ Abraham, Sara, Isaac, Jacob, acamax ca Nucën Papa Diosan ñuiasa oi 'icëma pan 'ain bamacëxa. Usa 'aínbi ca aín bamati nëtë sënëntamainun masá nuituquinma cuëenquin, Nucën Papa Diosan nu cacësabi oi ca nun rëbúnqui 'iti 'icë quixun 'unáncëxa. Usaquin 'unani ca ësai quicësa 'iacëxa: nux ënë menu 'icë 'aishbi cananuna uníxa aín menumabi bëtsi menu cuanúxbi tsócësa 'ain. ¹⁴ Usaia quiása 'ain cananuna 'unanin, a unicamax a menu bucuxunbi ca —ënë menu 'iti unima, bëtsi menu 'iti uni cananuna nux 'ai —quixun sináncëxa. ¹⁵ Anuaxa cuancë me, Ur cacë, anu cuantëcëinsa tani ca Abraham anu cuantëcëan 'itsíanxa. ¹⁶ Cuantëcënti 'aishbi ca anu cuantëcëinsama tancëxa. A menu 'icësamaira oi bëtsi nëtë, upíira a Nucën Papa Diosan atu mënío xuncë, anu 'iti ca cuëëancëxa. Usa 'ain ca Nucën Papa Dios —'ëx cana atun Dios 'ai —quixun sinani cuëënia. Usai cuëenquin ca anua atux abë 'iti nëtë mëníocëxa.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham ca —asérabi ca Nucën Papa Diosan aín quicësabi 'oquin 'ati 'icë —quixun 'unani ami catamëacëxa. Èsai ca 'iacëxa. Nucën Papa Diosan ca

Abraham cacëxa: “Min bëchicë Isaacnën rëbúnqui ca asérabi 'itsaira 'ianan 'ënan 'iti 'icë” quixun. Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan —asérabi cara Abrahamnën 'ën cacësabi oquin 'ati 'icë —quixun 'unántisa tanquin, Abraham cacëxa —min camina 'aracacë ñuina 'axunquinma, min bëchicë Isaac abi 'ë rabiquin 'ë 'axunti 'ai —quixun. Cacëxun ca usoquin anuxun 'atinu Isaac buáncëxa. ¹⁹ Buánquin ca sináncëxa:

—'Ën bëchicë achúshi, Isaac, aín rëbúnqui ca asérabi 'itsaira 'iti 'icën, Nucën Papa Diosan 'ë cacësabi oi. Usaía 'inun ca bamacëbi baísquimiti 'icë —quixun. Usaquin sinánquian Nucën Papa Diosan cacësabi oquin Abrahamnën 'ati 'aíshbi ca Nucën Papa Diosan xucëxun ángelnën Abraham cacëbë Isaac bamati 'aíshbi iéacëxa.

²⁰ Usa 'ain ca Isaacnënribi, —Nucën Papa Diosan ca aín quicësabi oquin 'ati 'icë —quixun 'unánquin, aín bëchicë rabé, Jacob 'imainun Esáu, —Nucën Papa Diosan ca an 'ë cacësabi oquin mitsu 'aquinti 'icë —quixun caquin atu Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa. ²¹ Jacobnënribi, —Nucën Papa Diosan ca aín quicësabi oquin 'ati 'icë —quixun 'unánquin ca aín bamati sënëncëbëtan, xëni 'aish, aín tsatimi cëpíxun aín xuta Josénën bëchicë rabé, —Nucën Papa Diosan ca an 'ë cacësabi oquin mitsu 'aquinti 'icë —quixun caquin atu Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa.

²² José, Egipto menu 'ixun ca —ax quicësabi oquin ca Nucën Papa Diosan nun rëbúnqui Egipto menua nun nëtë, Canaán, anu 'itëcënun buánti 'icë —quixun sinánquin aín aintsi cacëxa: Ënë nëtënuax nun nëtënu cuanquin ca mitsun rëbúnquinën 'ën xoribi buánxun anu maínti 'icë quixun.

²³ 'Itsa baritia Egipto menu Jacobnën rëbúnquicama 'icëbë ca a menu 'icë 'apu, Faraón cacë, ax Jacobnën rëbúnquimi nishacëxa. Nishi ca bëbu tuácama bëri

bacéncē —ax ca bamati 'icē —quiacēxa. Quicēbētanbi ca achúshi bēbu tuá, Moisés cacē, aín papabē aín tita Nucēn Papa Diosmi catamēti, Faraónmi racuéquinma —ēnē tuá ca upíira upí 'icēn, usa 'ain cananuna 'apun bana tanquinma unēti 'ai —quixun sináncēxa. Usaquin sinánxun ca rabé 'imainun achúshi 'uxēn Moisés unēacēxa. ²⁴ Usaquian unēcē 'icē ca a 'apun bēchicēnēn Moisés aín tuása 'inun caniocēxa. Usa 'aínbi ca Moisés canitancēx a 'apun bēchicēnēn tuása 'iisama tancēxa. ²⁵ Ca sináncēxa, Egiptonu 'icē 'apu ēnēbē 'aish cana aín xutasa 'aish 'ēx camabi ñuñu 'iti 'ain. Usa 'aínbi ca Egipto menu 'icē unicama ēnēn Nucēn Papa Dios cuēēncēsama oquin ñu 'atimashi 'ati cuēnēnia. Usaquin 'anan ca axa Nucēn Papa Diosmi sináncē unicamaribi 'atimoia. Usaquin sinani ca ax Egiptonu 'icē 'apun xutasa 'itsíanxbi aín aintsi judíos unicama, a Nucēn Papa Diosan ainan 'inun caíscē, acamabē tēmēraibi 'iti cuēēancēxa. ²⁶ Cuēēnquin ca sináncēxa, Egiptonu 'icē unicamax ñuñu 'aish cuēēncēsamaira oi cana 'ēx Nucēn Papa Diosmi sináncē 'aish tēmēraibi cuēēnti 'ain. Cristonan 'icēa unin 'atimocēx tēmēraibi aín unicama cuēēncēsaribi oi ca Moisés tēmēraibi Nucēn Papa Diosan unicamabē 'i cuēēancēxa. Ax ca —Nucēn Papa Diosan ca ax quicēsabi oquin nu ainan 'aish aín nētēnu abē 'inun 'imia —quixun 'unani ami catamēti cuēēancēxa.

²⁷ —'Ēn bērúnbi isquinmabi cana Nucēn Papa Dios ca asérabi 'ēbē 'icē quixun 'unani —quixun sinani ca Moisés ami catamēti Egipto menuax Madian cacē menu cuancēxa, racuētima ax cuancēbēa 'apu nishtánunbi.

²⁸ Madianuax Egipto menu cuantécēntancēxun ca Moisésnēn —Nucēn Papa Diosan ca ax quicēsabi oquin asérabi 'ati 'icē —quixun sinánquin, an cacēsabi oquin judíos unicaman xubucama 'unánti oquin, aín xēcuē ēman carnero imi shimiacēxa, Nucēn Papa Diosan ángel-

nën atun rëcuën bëchicëcama 'atin rabanan. ²⁹ Egipto menuax cuani ca judíos unicama —Nucën Papa Diosan ca ax quicësabi oquin nu 'aquinia —quixun sinani parún papa Xonsa cacë, a nëbëtsi me racácëbë sicaracëacëxa, me ësquicënu cuancësabiquiani. Atúxa usai cuancëbë ca axa atu catícabiani cuancë Egiptonu 'icë suntárucamax —nuxribi cananuna usai sicaracëti 'ai —quixun sinanx cuanibi, 'unpax anu racátëcëncëbë bacamiquiacëxa.

³⁰ Judíos unicama Egiptonuax cuantancëx anu atux cuancë me anu bëbatancëxun, a mecama 'ibuanux ca Nucën Papa Diosmi catamëti ain quicësabi oi judíos suntárucama siete nëtë, Jericó cacë ëma ratanarati cuainacëti niacëxa. Nicëbë ca Nucën Papa Diosan sinanënshi, a ëma anun cënëcë, ax rurucubuacëxa. ³¹ A cënë rurucubúcëbëa anu 'icë unicama an Nucën Papa Diosan bana cuacëma 'aish cëñúmainun ca 'atima xanu Rahab cacë, axëshi 'iacëacëxa, an Nucën Papa Diosmi sinánquin judíos unibunën xucë uni rabé 'aquincë cupí.

³² ¿Uisaquinribi carana mitsu cati 'ain? Gideón, Barac, Sansón, Jeffé, David, Samuel, acama 'iá 'imainun an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicamaribi mitsu ñuixunquinbi cana sënëontima 'ain. ³³ Raíri unínribi ca Nucën Papa Diosmi catamëquin —an ca nu 'aquinia —quixun 'unánquin bëtsi 'apun suntárucamabë 'acananquin ñusmocëxa. Raíri uniribi 'apu 'ixun ca Nucën Papa Diosmi sinánquin a unicama upiti bucunun, upí oquin 'aquiancëxa. Ami sinania ca a unicama ax quicësabi oquin Nucën Papa Diosan 'aquiancëxa. Raíriribi ca ami nishquian, unin 'inun pinun quixun ain cënënu niabi, Nucën Papa Diosan sinanën 'inúnbi piama 'icën. ³⁴ Axa Nucën Papa Diosmi catamëcë uni raíriribi ca tsi rëquirucë an nëëntanun quixun anu niabi Nucën Papa Diosan sinanën tsinbi uisabi oma 'icën. Raíri uníxribi ca sun-

tárunën 'ati 'aíshbi Nucën Papa Diosan sinanën iéacëxa. Raírinëxribi 'insíncë 'aish cushima 'aíshbi ca Nucën Papa Diosan sinanën cushi 'iacëxa. Nucën Papa Diosan 'imicëxun ca suntárunën cushiira 'ixun abë 'acanancë bëtsi 'apun suntárucama abámiacëxa. ³⁵ Bëtsi bëtsi xanun ca aín tuá bamacë 'icëbi Nucën Papa Diosan sinanën baísquiia biacëxa.

Raíri unin ca unin Nucën Papa Diosan bana ënun quixun bëtsi bëtsi oquin paë tanmicëxunbi, ami sinánquin ëníma —'ëx masócë 'aish bamaibi cana Jesucristobë 'iti 'ai —quixun sinánquin ami catamëti ënquinma tanshiacëxa. ³⁶ Raíri uni ca Nucën Papa Diosmi catamëcë cupí unin ami cuaianan rishquiacëxa. Raíri ca unin manë risin nëaxun sipuacëxa. ³⁷ Nucën Papa Diosmi catamëcë uni raíri ca unin maxaxan réacëxa. Raíri ca Nucën Papa Diosmi sinánxma 'inun quixun unin bëtsi bëtsi ocëxa. Raíri ca unin téarabëocëxa. Raíri ca manë xëtocën 'acëxa. Raírinëx ca chupañuma 'ixun carnero rani pañuanan chivo rani pañuax cuaínbëquini niacëxa. Ññuma 'aish nuibacacë 'ianan ca bëtsi bëtsi ocë 'iacëxa. ³⁸ A unicama aín nuitu upíira 'aish ënë nëtënu 'ima Nucën Papa Diosan nëtënuira 'iisa 'aíshbi ca anu uni 'icëma menu nitsi aín bashinuribi cuaínbëquini xubuñuma 'aish bashi quininu 'iacëxa. ³⁹ A unicama ñuiquin cuëñë bana isquin cananuna 'unanin, Nucën Papa Diosmi ca aséabi catamëacëxa quixun. Ami catamëquinbi ca uisaira oquin cara Nucën Papa Diosan, Cristo cupí, aín unicama 'imiti 'icë quixun 'unánma 'icën. ⁴⁰ A ñucama 'unánma 'aíshbi ca utancëxa Cristo bama cupí nux 'icësaribiti, axa bëráma ami sinan unicamax Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ianan aséabi ainan 'aish nubë aín nëtënu nëtétimoi 'iti 'icën. Usai 'icëbë ca camáxbi Nucën Papa Diosan aín unicama cásabi oi 'inuxun 'aia.

12

Jesúsmi cananuna catamëti 'ai quicë bana

¹ A uncamaxa 'iásaribiquin ca nubë 'icë 'itsa unin tēmëraquinbi —Nucën Papa Diosan ca asérabi aín quicës-abi oquin nu 'aquinti 'icë —quixun 'unánquin ami catamëquin ënima. Atúxa 'icësaribiti 'inuxun cananuna an nu 'atimaquin sinánmicë a ñucama ëanan an usabi 'itioquin nu 'atima 'imicë ñucamaribi ënti 'ain. Acama ënquin cananuna bënëquinma añu ñu 'ën 'ati cara Nucën Papa Dios cuëënia quixun sinánquin upí oquin 'ati 'ain. Cuai bëtsibë upiti abáti cupí ca unin an iéocë ñu nania, usaribiquin cananuna upí oquin nun 'ati ñu 'anuxun, uisa ñun cara nu 'atimaquin sinánmia, a ënti 'ain. ² Jesús, a cupí nux ami catamëcë 'aish ainan 'ianan asaribi upí 'aish aín nëtënu abë 'iti, ax 'iásaribiti 'inuxun cananuna uisai cara ax 'iacëxa quixun sinánti 'ain. 'Uchañuira uni 'acësa oquin ca unin i curúsocënu a matásti 'icë quixun 'unánxibi ca ënë menu uacëxa, —ënë ñucama inúcëbë unicama upí 'iti mënótancëx cana 'ën Papa Diosbë 'i cuëëntëcënti 'ai —quixun 'unani. Usai bamax baísquia 'aish ca Nucën Papa Diosan nëtënu abë 'Apu 'icën.

³ Tēmëraquin —axa ami sináncëma unicaman ca 'ëx Jesucristonan 'icë cupí 'ë bëtsi bëtsi oia —quixun sinánquin ami catamëti ëntin rabanan camina —usaribi oquian ami nishquin unin 'acëxunbi ca Jesucristonën tanshiacëxa —quixun sinánti 'ain. Usaquin sinani camina ami catamëtia unin bëtsi bëtsi ocëxun oquin a ënti sinanima ami cushiti 'ain. ⁴ Mitsux 'uchati rabanan tēmëranan Jesucristonan cupí bëtsi bëtsi ocë 'aíshbi camina bamacëma 'ain.

⁵⁻⁶ ¿A bana mitsúxmi aín bëchicë 'icëa 'ësëquin Nucën Papa Diosan cacë a caramina manuan? ësai quicë:
'Ën bëchicë 'icë cana mi cain, Nucën 'Ibu Diosan ca an nuibacë unicama 'ixunbia ñu 'atima 'aia oquin

amiribishi 'atēcēnxunma 'anun quixun 'unán-miquin uisoquin cara 'ati 'icē usoquin 'aia. Uicama cara aín bēchicē 'inun 'imiaxa acama ca usoquin 'aia. Usa 'ain camina ñu 'aisama 'aia Nucēn 'Ibu Diosan mi uisa cara mi ocēxbi aín bana cuaisama tani bēnētima 'ain. 'Ianan camina masá nuituti sináncasmaquin, uisai carana 'iti 'ai quixun sinántima 'ain.

⁷ Camabi unin ca aín bēchicē ñu 'atima 'aia oquin upí 'inun quixun 'unánmia. Usa 'ain camina mitsun Nucēn 'Ibu Diosan ñu 'atima 'aia oquin uisa cara ocēxunbi a tani masá nuituquinma upí oquinshi sinánti 'ain, an ca mitsúxmi aín bēchicē 'icē cupí usoquin 'aia quixun 'unánquin. ⁸ Nucēn Papa Diosan ca aín unicama ñu 'atima 'aia oquin amiribishi 'atēcēnxunma 'anun quixun 'unán-miquin uisa oquin cara 'ati 'icē usoquin 'aia. Usoquin mitsu 'acēma 'aish camina mitsux asérabi ainanma 'aish aín bēchicēma 'ain. ⁹ Nux xu 'ixun ñu 'atima 'aia oquin ca amiribishi 'atēcēnxunma 'anun numi nishquinmabi nu 'unánmiquin nucēn papan nu mēēcēxa. Mēēcēxunbi cananuna ami nishquinma ax cuēēcēsabi oquin 'acēn. ¿Usa 'ain caranuna uisa cupí Nucēn Papa Diosan nux abē upí 'inun quixun, uisa oquin cara nu 'ati 'icē usoquin 'acēxunbi upí oquin sinántima 'ain? ¹⁰ Nux canitancēxnu upí 'inun quixun ca aín sináncēsa oquin 'unánmiquin usoquin nucēn papan nu 'acēxa. Usa 'aínbi ca Nucēn Papa Diosan asaribi upí 'iminuxun upí oquin nu 'unánmia. ¹¹ Cananuna 'unanin, Nucēn Papa Diosan usoquin nu 'acēxun taní cananuna masá nuitupanin. Usai 'itancēxbi cananuna usaquian nu 'acē a inúcēbē Nucēn Papa Diosbē upí 'iquin upí oquin sinani cuēēnti 'ain.

Jesucristo ñui quicē bana timati rabanan bērúancati

¹² Usa 'ain camina tēmēraibi masá nuituquinma upí oquin sinani ami cushi Cristomi catamēti 'ain. ¹³ Usa

'ixunmi mitsun aín cuëncësa oquin 'aia isquin ca raíri uniribi ami catamëti upí oquin 'unáncëma 'aíshbi a éníma mitsux 'icësaribiti 'iti 'icën. Usaía atux 'inun camina Jesucristomi catamëquin aín cuëncësa oquin 'ati 'ain.

¹⁴ Nishananima camina upitaxëshi bucuti 'ain. Aín 'ucha ëncëma unix ca Nucën Papa Diosbë 'itima 'icën. Usa 'ain camina nishananima upitax bucuquin uisa 'uchabi 'ati sinántima 'ain. ¹⁵ Nucën Papa Diosan ax cuëncësabi oquin mitsu 'aquincëma 'itin rabanan camina an mitsu 'unánmicësabi oi 'inux bërúancati 'ain. Usai 'iquin camina uni raíri 'aisama nuituñu 'inun 'atimaquin sinánmitima 'ain. ¹⁶ Uni aín xanubëishi 'itioquin mënío 'ain ca micama ui uníxbi aín xanuma 'ain, xanu itsibë 'itima 'icën, bëbúxribi ca xanúxmabi uni itsibë 'itima 'icën. Nucën Papa Dios ca uni 'imainun xanuribi usai 'iti cuëñima. Usai 'itin rabanan camina camáxbi upí sinánñu 'inun 'aquiananti 'ain. Esaúnën ca Nucën Papa Diosan cacë bana sinánquinma, ax rëcuën 'ixunbi aín piti cuëncë cupíshi aín xucën aín rëcuën 'imiacëxa. Ax piti cuëncë cupía Esaú 'iásaribiti camina 'itima 'ain. ¹⁷ Camina 'unanin, 'itsa baritia 'icëbë ca Esaú aín papan rëcuën bëchicé 'itëcënti sináncëxa. Usaquin sinani masá nuituti iníbi ca 'iáma 'icën. Usa 'ain ca Esaúma, aín xucën Jacob, axa aín rëcuën bëchicësa 'icë, aín papan Isaacnën upí oquin sinánxunquin Nucën Papa Dios ñucáxuancëxa.

¹⁸ Mitsux camina aín bashi Sinaí, anuxuan nucën raracaman Nucën Papa Diosan bana cua, anu cuánma 'ain. Anuaxa canacamë'ëo sharaquimainun ca a bashix nëtë cuinan mapucë bëanquibucë 'iacëxa. Aín bashicamanubi ca tsi rëquirucë tínbu 'iacëxa. Anu camina mitsux 'iáma 'ain. ¹⁹ Manë bana ocë sharatia camina cuama 'ain. Cuatíma 'ianan camina Nucën Papa Dios banaiaribi cuama 'ain. Nucën Papa Dios banacëbëa 'aisamaira ñu 'ia isquin ca nucën raracaman racuéquin Moisés cacëxa:

—Nux bamatima cupí camina minbi Nucën Papa Diosan cacëxun nu cati 'ain. ²⁰ Bananuxun ca Nucën Papa Diosan cacëxa: “Uinu 'icë uníxbi ca aín bashi tanáin cuantima 'icën, ñuinacaxribi ca cuantima 'icën. Uni 'imainun ñuina ax anu cuancëcamax ca maxaxan rëanan masí bunën 'acë 'iti 'icën”. A bana sinani ca nucën raracamax racuëacëxa. ²¹ Usaía 'aisamaira ñu 'ia isi ca Moisésñexribi quiacëxa: “Ëxribi cana racuëti bërëin”.

²² Mitsux camina aín bashi Sinaí anuaxa Nucën Papa Dios baná anu cuanma 'ain. Bëráma camina mitsux Nucën Papa Dios rabinux Sión cacë matá, anua Jerusalén 'icë, anu cuancën. Usai 'iá 'aíshbi camina Jesucristonan 'aish, uinu caramina 'ai anuax, Nucën Papa Dios axa bamatimoi naínu 'icë Jerusalén aín nëtënu tsócë, abë banain. Anuxun ca 'itsaira 'ixun aín ángelcama timéxun a rabia. ²³ Anuribi uicamax cara ainan 'icë, aín anë 'acë, acamanribi ca a rabia. Anu ca ax 'Apuira 'ixuan an camabi unin 'acë ñu iscë, Nucën Papa Dios, ax 'icën. Anuribi ca Nucën Papa Diosan ainan 'icë upí 'imicë 'aísha bamacë unicama aín bëru ñunshin 'icën. ²⁴ Anuribi ca ax aín imi 'apati bama 'ixuan an nuxribinu anu 'inun mëníocë, Jesús, ax 'icën. — Cain, an Abel 'acë uni, ax ca cupicë 'iti 'icë —quix Nucën Papa Dios quicëbë ca usai 'iacëxa. Usa 'aínbi ca Jesús bamacë cupí uínbi an 'acë uni cupiama 'icën. Usoquian Jesús unin 'á 'ixunbi ca aribi cupiquinma uicamax cara ami catamëtia, a aín 'ucha sinántëcëntimoquin tërënia.

²⁵ Cananuna 'unanin, Moisésñëan Nucën Papa Diosan bana ñuixuncëxunbia an a bana timaquin cuaisama tancë, nucën raracamax ca castíancë 'iacëxa. Moisésñën ñuía banasamaira ca Jesucristo ñui quicë bana, Nucën Papa Diosan naínu 'ixun nu 'inan, ax 'icën. Usa 'ain ca nucën raracamaxa 'iásamaira oi an Jesucristo ñui quicë bana timaquin cuaisama tancë unicama iétima 'icën. Usa 'ain camina asérabi Jesucristo, Nucën Papa Diosan a aín

nētēnua xua, a ñui quicē bana timaquinma upí oquin cuati 'ain. ²⁶ Bēráma ca Moisésbēa Nucēn Papa Dios banacēbē mecama shaíquiacēxa. Usa 'aínbi ca Nucēn Papa Dios ěsairibi quia: “Mecama amiribishi shaícatēcēnquin cana ashi 'aquinma naínu 'icē ñu, bari, 'uxē, 'ispa acamaribi shaícati 'ain”. ²⁷ Nucēn Papa Diosa “cana amiribishi ñu-cama shaícatēcēni” quiá 'ain cananuna 'unanin, usoquin shaícacēx ca a ñucama cēñúcē 'aish 'aíma 'iti 'icēn. Acama 'aíma 'aínbi ca uisai cara aín unicama abē 'iti 'icē quixun an mēnósabi oi 'iti 'icēn. ²⁸ Ax xēnibua 'aínbi cēñútimoí nucēn 'Apuira 'ain cananuna nux nētētima anu abē 'ianan aín unicamabē 'iti 'ain. Usai 'iti sinánquin cananuna Nucēn Papa Diosmi sinánquin aín bana cuaquin —asábi ca —caí cuēēnquin a rabiti 'ain, ax cuēēncēsabi oquin, ²⁹ ax upíra 'ixun ca rēquiruquin tsin 'acēsaribi oquin ñu 'aisamacama cēñuti 'icē quixun sinánquin.

13

Usaquian aín unicaman Nucēn Papa Dios cuēēnmiti bana

¹ Mitsux Jesucristonan 'aish camáxbi xucēnsa 'aish camina mitsux 'icēsabi bētsibē bētsibē nuibanani 'iti 'ain.

² Mitsun 'unáncēma unibi camina mitsun xubunu bēbaia cuēēnquin biti 'ain. Usai 'iquin ca raírínēn 'unánquin-mabi ángel, unisaribi 'icē, biacēxa.

³ Mitsúxribi atubē sipuacē 'aish tēmēracēsa 'ixun camina axa Jesucristonan cupí sipuacē unicama manuquinma a sinánquin 'aquinti 'ain. Mitsúxribi usaribi uní 'ixun camina —usaribi oquin ca unin 'ē 'ati 'icē —quixun sinánquin unían bētsi bētsi ocē uni a 'aquinti 'ain.

⁴ Min xanuma 'ain camina xanu itsibē 'itima 'ain, Xanu minan 'iti bitancēxun camina abē nuibananquin upí oxun 'iquinti 'ain. Aín xanuma 'ain bēnēñuma xanubē 'iti 'imainun uni itsin xanubē 'iti ca Nucēn Papa Dios

cuëenima. Cuëenquinma ca usa uni 'imainun usa xanuribi 'uchoquin uisa cara oti 'icë usoquin 'ati 'icën.

⁵ 'Aisamaira curíquiñu 'iti camina sinántima 'ain. Nucën Papa Diosan “'Ën cana mi 'aquinquin ëntima 'ai” quixun cacë a sinani camina mitsux 'aisamaira ñuñuma 'aíshbi masá nuituti bënëtima cuëenti 'ain. ⁶ Usaquin sinánquin cananuna ënë bana cuënëo quicësabi oquin sinánti 'ain:

Nucën 'Ibu Diosan ca 'ë 'aquinia. Usa 'ain cana unin uisa cara ocëxbi racuétima 'ain.

⁷ Jesucristo ñuiquin mitsu bana ñuixuncë unicama camina manuquinma sinánti 'ain. —Atun ca Jesucristomi catamëquin upí ñuishi 'aia —quixun sinani camina us-aribiti 'iti 'ain.

⁸ Jesucristo ax ca usabi 'iá 'aish bëríribi usabi 'aish, usabi 'iti 'icën. ⁹ Usa 'ain camina uni itsán mitsu bëtsi bëtsi bana ñuixunquin Jesucristomi sinánti ënun quixun cacëxunbi ëntima 'ain. A unicamax ca —bëtsi bëtsi ñu piquinbi camina bëtsi bëtsi ñu pitima 'ai —quia. Atúxa usai quia a bana cuatibi ca uni aín nuitu upí 'ima. Usa 'ain camina —Cristo cupíshi ca Nucën Papa Diosan nu nuibaquin nun 'ucha tërëanan nux ainan 'inun 'imia —quixun 'unani amishi cushicanti 'ain.

¹⁰ Nun nu —Jesucristo bama cupí ca nun 'uchacama tërëncë 'icë —quixun 'unáncë 'aínbi ca judíos sacerdotecaman 'aracacë ñuina rëcë aín nami picë 'aíshbi, ami catamëcëma 'ixun, —Jesucristo bama cupí cana 'ën 'uchacama tërëncë 'ai —quixun 'unanima. ¹¹ Unicaman 'ucha tërëncë 'inun ca sacerdotenën cushicaman 'apun, 'aracacë ñuina rëcë aín imi, anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu 'ucë mëu, Cata Upíira cacë, anu buánxun anuxun ánscaia. Usoquin 'anan ca a ñuinacan namicama a ëma 'ura buánxun nëenia. ¹² Usaribiti ca Jesús, Jerusalén

'uri aín imi 'apati i curúsocënu, camabi uníxa aín 'ucha tērécë 'aish Nucën Papa Diosnan 'inun, bamacëxa. ¹³ Usa 'ain cananuna Jesús, axa ëma 'uracëox 'uchañuira uni 'icësari bama, a nuxnu ainan 'icëa uni itsin tēmëramianan 'usáncëxunbi, ainan 'iti ëntima 'ain. ¹⁴ Ënë nëtënu ca axa cëñutima usabi 'icëbënu anu 'iti ëma 'aíma 'icën. Usa 'ain cananuna axa cëñútima nëtë Nucën Papa Diosbënu anu 'iti a cainin. ¹⁵ Usa 'ain cananuna Jesucristo cupí camabi nëtën abë banai cuëënquin Nucën Papa Dios nun cuëbitan rabianan —mix camina asérabi nun 'Apu 'ai —quixun caquin a rabiti 'ain. ¹⁶ Rabianan camina uni raíri 'aquinquin ñu upí 'ati manutima 'ain. Ñuñuma uniribi camina nuibaquin min ñu mësú 'inánti 'ain. Unían usaquin 'aia isi ca Nucën Papa Dios cuëënia.

¹⁷ Mitsun cushicaman ca mitsúxmi upiti Jesucristomi sinánun mitsu 'aquinia. Usaquin mitsu 'aquinuan Nucën Papa Diosan caíscë 'ixun ca an cacësabi oquin upí oquin 'aísa tania, ax cuëëntanun. Usa 'ain camina aín bana cuaquin atux quicësabi oquin 'ati 'ain. Mitsun usaquin 'aia isquin ca atun masá nuituquinma cuëënquin mitsu 'aquinti 'icën. A unicaman bana cuaquinbimi an cacësa oquin 'aiama isi ca Nucën Papa Dios cuëëntima 'icën.

¹⁸ Cananuna 'unanin, ñu 'atima 'aquinma upí ñuishi 'aísa tania ca Nucën Papa Diosan nu upí isia quixun. Usa 'icë camina nu Nucën Papa Dios ñucáxunti 'ain. ¹⁹ 'Ëx mitsubë 'itëcëni bënëtishi cuanun camina manúquinma Nucën Papa Dios 'ë ñucáxunti 'ain.

Upí oquin sinania bërúanx 'inuan Pablonën ca

²⁰ Nucën Papa Dios, an aín unicama abë upí 'inun 'imicë, an ca Nucën 'Ibu Jesucristo, an aín unicama bërúainracë, a bamacëbi baísquimiácëxa. An Jesús aín imi 'apati bamacë cupí nun 'uchacama tērénquin nux xëñibua 'aínbi ainan 'inun 'imicë, ²¹ anbia an iscëxmi upí 'inun 'imianan ax

cuëncësabi oquinmi upí ñuishi 'anun mitsu 'imiti cana cuënin. 'Ianan cana an, Jesucristo cupí, ax cuëncësabi oquin nu 'imiti cuënin. A ca aín unicaman xëñibua 'aínbi ënquinma rabiti 'icën. Usaquin ca 'ati 'icën.

²² 'Ën xucéantu, 'ën mitsu 'ësëquin, 'itsamashi cuëñoxuncë banacama ënë camina upí oquin sinánquin cuati 'ain. ²³ Mitsun camina 'unánti 'ain, nucën xucën, Timoteo, a ca sipuacë 'icëbi chiquíncanxa. 'Itíxa bënëtishi bëbaia cana mitsu isi cuanquin a buánti 'ain.

²⁴ Anu 'icë Jesucristomí catamëcë unicama 'imainun mitsun cushicama a camina bërúanxa 'inun 'ë caxunti 'ain. Italianuax ucë unicamanribi ca mitsu bërúanxmi 'inun mitsu camia.

²⁵ Nucën Papa Diosan nuibaquin 'aquincëxmi chuá-marua 'aish bucuti cana cuënin. Ashi.

Nukën 'Ibu Diosan ain unikama 'inan ain bana
New Testament in Cashibo-Cacataibo (PE:cbr:Cashibo-Cacataibo)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cashibo-Cacataibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cashibo-Cacataibo

cbr

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cashibo-Cacataibo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective

copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30
Nov 2021

c8d73d75-386c-5f5e-a601-116dba3dae9b